

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการ
ทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี

THE RELATIONSHIP BETWEEN INTANGIBLE ASSETS TO PROFITABILITY
RATIOS OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE
OF THAILAND IN TECHNOLOGY SECTOR

มัลลิกา ตันติพงศ์อาภา
MANLIKA TANTIPONGARPA

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

THE RELATIONSHIP BETWEEN INTANGIBLE ASSETS TO PROFITABILITY
RATIOS OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE
OF THAILAND IN TECHNOLOGY SECTOR

MANLIKA TANTIPONGARPA

INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2019
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

ชื่อหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วน
ความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี
THE RELATIONSHIP BETWEEN INTANGIBLE
ASSETS TO PROFITABILITY RATIOS OF LISTED
COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND IN TECHNOLOGY SECTOR

นักศึกษา

มัลลิกา ตันติพงศ์อาภา รหัส 61501231

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

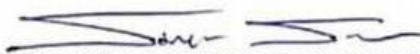
คณะ

บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จिरพงษ์ จันทร์งาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

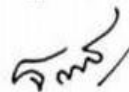
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สารพัด)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จिरพงษ์ จันทร์งาม)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

วันที่ 6 เดือน มกราคม พ.ศ. 2563

ชื่อหัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี
คำสำคัญ	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน, ค่าความนิยม, อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร
นักศึกษา	มัลลิกา ตันติพงศ์อาภา
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพงษ์ จันทรงาม
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ในช่วงปี 2559-2561 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 38 ราย ที่มีการรายงานข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องในปี 2559-2561

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) ค่าความนิยม (GW) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีผลการดำเนินงานในแต่ละปีอยู่ในระดับสูง จะมีแค่อัตรากำไรสุทธิ (NPM) ที่เมื่อจำแนกโดยภาพรวม รายปี พ.ศ. 2560 มีค่าเป็นลบ และรายปี พ.ศ. 2559 และ 2561 มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีอัตรากำไรสุทธิที่ยังไม่คงที่ แต่ค่าที่มีการติดลบมีค่าที่ไม่สูงมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในระดับที่ดี ทำให้อัตราความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเป็นบวก สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ประกอบไปด้วยสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) และค่าความนิยม (GW) กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ที่ประกอบไปด้วยอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการได้รับความกรุณา และคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพงษ์ จันทรงาม ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ โดยท่านได้สละเวลาเพื่อแนะนำ ให้คำปรึกษา รวมถึงให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำมาโดยตลอด รวมถึงการตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องในงานจนการศึกษาเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนเจ้าของตำรา ผลงาน และเอกสารทางด้านวิชาการทุกฉบับที่ผู้ศึกษาได้นำมาศึกษาเพื่อก่อให้เกิดคุณค่าทางการศึกษา ผู้ศึกษาขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบคุณ ครอบครัวสัตยเทพ ครอบครัวต้นติงศ์อาภา ที่เป็นตัวแปรสำคัญ ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนทางด้านการศึกษาโดยตลอดมา รวมถึงผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และ นักศึกษาปริญญาโท คณะบัญชีรุ่น 14 มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ช่วยแนะนำเกี่ยวกับการทำการศึกษาในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอันเกิดจากการศึกษาขึ้นนี้แต่ผู้มีพระคุณและอาจารย์ทั้งหลายที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้ศึกษา หากมีข้อผิดพลาดประการใดในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

มัลลิกา ต้นติงศ์อาภา

มกราคม 2563

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	V
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
4. สมมติฐานการวิจัย.....	4
5. ขอบเขตของการศึกษา.....	4
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	4
7. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน.....	7
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน.....	9
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่าความนิยม.....	37
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร.....	43
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีการศึกษาและค้นคว้า.....	55
1. รูปแบบการศึกษา.....	55
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	56
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	61
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	63
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ.....	65
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
	1. สรุปผล.....	74
	2. อภิปรายผล.....	75
	3. ข้อเสนอแนะ.....	77
	4. ข้อจำกัดในการวิจัย.....	77
	5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	78
	บรรณานุกรม.....	79
	ภาคผนวก.....	82
	ภาคผนวก ก รายชื่อบริษัทที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด.....	83
	ประวัติผู้ศึกษา.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและผลการดำเนินงาน.....	52
2 แสดงข้อมูลเชิงปริมาณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จำแนกตามโดยภาพรวม และรายปี.....	61
3 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation โดยภาพรวม.....	63
4 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2559.....	63
5 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2560.....	64
6 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2561.....	65
7 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตรากำไรสุทธิ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และ รายปี.....	66
8 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี.....	67
9 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี.....	69
10 สรุปสมมติฐานงานวิจัย.....	72

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

การตัดสินใจลงทุนของผู้ที่ต้องการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยเฉพาะในหลักทรัพย์มีความเสี่ยงสูง มักจะพิจารณาถึงผลกระทบของปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ การศึกษาหาข้อมูลข่าวสาร การมีองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน บทบาท โครงสร้างของตลาดทุน การวิเคราะห์ผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์ การประเมินราคาเพื่อซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ซึ่งมักเกิดจากปัจจัยทางด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การจ่ายผลตอบแทนจากการดำเนินงาน การจ่ายเงินปันผล ปัจจุบันภาคธุรกิจไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะด้านของสินทรัพย์ที่มองเห็นและจับต้องได้แต่เพียงเฉพาะด้านเดียว หากแต่ยังให้ความสำคัญของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถมองเห็นและจับต้องได้เพิ่มมากขึ้น เช่น ความรู้ทางปัญญา โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สิทธิตามใบอนุญาต เครื่องหมายการค้า เป็นต้น ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต และสามารถหาประโยชน์ในสินทรัพย์เหล่านี้แก่กิจการต่อไป

นักเศรษฐศาสตร์ Jonathan Haskel & Dr. Stian Westlake ได้กล่าวว่าเมื่อตอนต้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสมัยของเศรษฐกิจดิจิทัลนั้น สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นจากผู้เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ด้าน โดยมีงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับและยกย่องทางวิชาการในเรื่องการประเมินค่าและบทบาทของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นกับแนวโน้มกับเศรษฐกิจระยะยาวของประเทศที่พัฒนาแล้ว นั่นคือมูลค่าของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนจะสูงกว่ามูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนประเภทดั้งเดิม เช่น ที่ดิน อาคาร และ เครื่องจักร เป็นต้น (Capitalism without Capital—The Rise of the Intangible Economy, Jonathan Haskel & Dr. Stian Westlake, 2017) ข้อมูลและข้อเท็จจริงในเรื่องความสำคัญของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ซึ่งได้จากงานวิจัยของ Charles Hulten (Charles Hulten 2010, Decoding Microsoft: Intangible Capital as a Source of Company Growth, <https://www.ssrn.com>) ผู้วิเคราะห์บัญชีรายงานทางการเงินของไมโครซอฟท์ (Microsoft) พบว่า สินทรัพย์ดั้งเดิมหรือสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีมูลค่าเพียง 3,000 ล้านดอลลาร์ หรือคิดเป็นร้อยละ 4 ของสินทรัพย์รวม และคิดเป็นร้อยละ 1 ของมูลค่าตลาดทั้งหมด ซึ่งถือเป็นตัวอย่างที่เด่นชัด โดย Bill Gates ผู้ก่อตั้งคนสำคัญของไมโครซอฟท์ (Microsoft) ได้กล่าวไว้ว่า “เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากจนโมเดลเก่าๆ ไม่สามารถอธิบายนโยบายและกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ (Bill Gates, 2018)

วัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับกิจการที่นำเสนอรายงานที่มีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม หรือ เจ้าหนี้อื่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ทรัพยากรแก่กิจการ การตัดสินใจในการซื้อขายหรือถือตราสารทุน ความคาดหวังผลตอบแทนของผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม หรือเจ้าหนี้อื่น (สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ตามนิยามของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวตนที่สามารถระบุได้ และไม่มีลักษณะทางกายภาพ โดยสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่กิจการจะรับรู้ได้ ต้องเป็นไปตามนิยามและเงื่อนไขในการรับรู้รายการตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ที่กำหนดนิยามของสินทรัพย์ว่า “ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต”

กิจการสามารถรับรู้รายการสินทรัพย์ได้เมื่อรายการนั้นเป็นไปตามเงื่อนไข 2 ข้อ ได้แก่ (1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต และ (2) สินทรัพย์นั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้รายการมีศักยภาพที่จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจไม่ได้รับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดภายในกิจการ เว้นแต่ รายการจากการพัฒนาซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการรับรู้รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่จะรับรู้เป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน (สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะช่วยในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินและการบริหารของบริษัท (OECD, 2012)

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่า ในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญต่อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในมุมมองของตลาดทุนเป็นอย่างมาก ทั้งในส่วนของค่าความนิยมซึ่งจัดเป็นรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถระบุได้ (Chauvin & Hirschey, 1994; McCarthy & Schneider, 1995; Jennings et al., 1996) รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ (Ritter & Wells, 2006) และรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ (Choi et al., 2000) เนื่องจากการพบหลักฐานเชิงประจักษ์ในอดีตว่าฝ่ายบริหารได้ใช้ความยืดหยุ่นในการเลือกใช้นโยบายทางบัญชีที่เกี่ยวกับรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เพื่อสร้างโอกาสในการจัดการกำไร (Ely & Waymire, 1999) และมีการรับรู้รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Wines & Ferguson, 1993) ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกันคือสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์และเป็นผลต่อการตัดสินใจ (Value Relevance) และมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Matolcsy & Wyatt (2006) ที่ได้ระบุว่าความผิดพลาดของการประมาณกำไรและการวิเคราะห์รายงานทางการเงินล่วงหน้าเป็นผลจากการรับรู้มูลค่าของรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใน

งบแสดงฐานะการเงิน และผลการวิจัยของ Chauvin & Hirschey (1994) ยังพบว่าค่าความนิยมซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

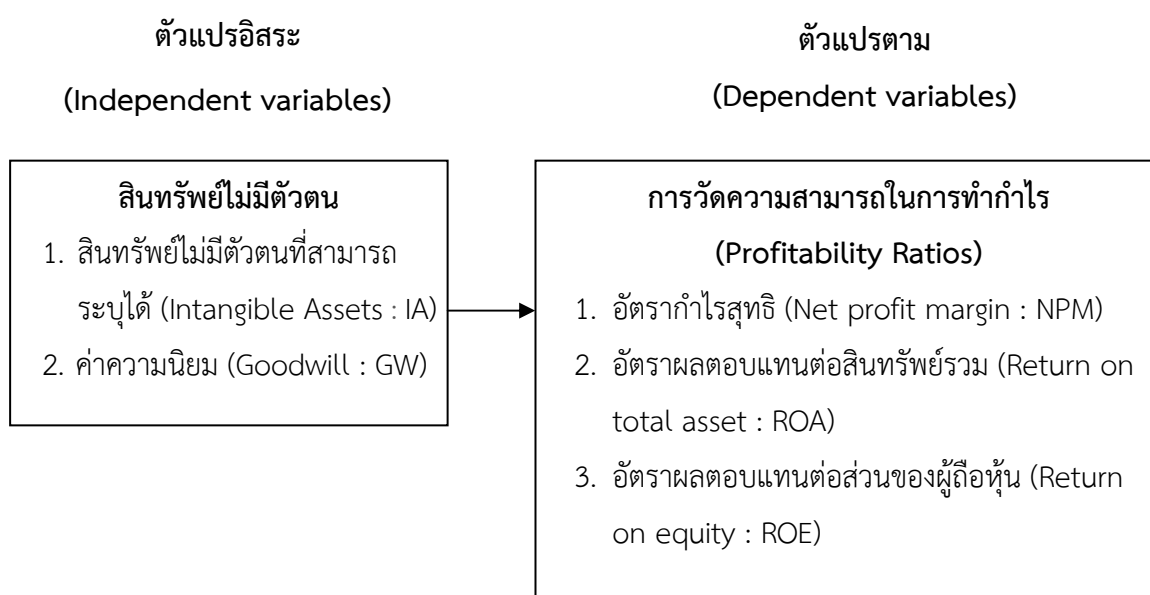
จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ในช่วงปี 2559–2561

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ในช่วงปี 2559–2561

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

สมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ทำให้ตั้งสมมติฐานของการทดสอบได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี

สมมติฐานที่ 2 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี

สมมติฐานที่ 3 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1.1 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

1.1.1 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (Intangible Assets : IA) ไม่รวมค่าความนิยม

1.1.2 ค่าความนิยม (Goodwill : GW)

1.2 ความสามารถในการทำกำไร

1.2.1 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin : NPM)

1.2.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Total Asset : ROA)

1.2.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE)

2. ขอบเขตด้านกลุ่มประชากร

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในกลุ่มเทคโนโลยี โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 ถึง ปี พ.ศ. 2561

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ใช้งบการเงินในการวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นักลงทุน สถาบันการเงิน เจ้าหนี้อื่น และผู้ใช้งบการเงินทั่วไป

1. เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักลงทุนหรือผู้ใช้งบการเงินอื่น ๆ

2. เพื่อแสดงให้เห็นถึงระดับความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

นิยามศัพท์เฉพาะ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงินที่สามารถระบุได้และไม่มีลักษณะทางกายภาพ (โดยไม่รวมค่าความนิยม)

ค่าความนิยม หมายถึง ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจ

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร หมายถึง การวัดความสามารถในการทำกำไร มักใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลประกอบการของกิจการ โดยพิจารณาจากยอดขาย สินทรัพย์ ส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ มูลค่าหุ้น ให้สามารถวางแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (วัลลภ พิเชษฐกุล, 2545) การที่กิจการมีกำไรหรือขาดทุนจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้สิน รวมทั้งการจัดสรรผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น (ศศิวิมล มีอำพล, 2546)

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin : NPM) หมายถึง ค่าที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทหลังจากนำรายได้และค่าใช้จ่ายทุกประเภทเข้าพิจารณาแล้ว (รวมทั้งดอกเบี้ยจ่าย รายการ พิเศษต่าง ๆ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติ และภาษีเงินได้ เป็นการวัดความสามารถของบริษัทในการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลกำไรสุทธิ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} * 100}{\text{รายได้รวม}}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Asset) หมายถึง อัตราส่วนที่ชี้ถึงประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทน โดยเป็นค่าที่แสดงถึงผลกำไรที่บริษัทหาได้จากสินทรัพย์ทั้งหมดที่บริษัทใช้ดำเนินการ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} &\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} \\ &= \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้} * 100}{\text{รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวัดผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของกิจการ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} \\ & = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้} \times 100}{\text{รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (Technology) หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นสินค้าขั้นต้น ชั้นกลาง หรือขั้นสุดท้าย และรวมถึงผู้ให้บริการทางเทคโนโลยี และการสื่อสาร กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจ ได้แก่

1. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Components) ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป เช่น IC, PCB, Semiconductor (ยกเว้นชิ้นส่วนที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้เฉพาะในคอมพิวเตอร์)

2. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication Technology) ที่ประกอบด้วย

- ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลและการสื่อสาร เช่น ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคม ดาวเทียม เคเบิล ผู้วางระบบ IT ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จัดทำหรือออกแบบอินเทอร์เน็ต

- ผู้ผลิต หรือให้บริการติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ เมนเฟรม Server

- ผู้ผลิตหรือจำหน่ายอุปกรณ์สำหรับเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคมต่าง ๆ ฮาร์ดแวร์ และชิ้นส่วนเฉพาะของคอมพิวเตอร์ และผู้พัฒนาซอฟต์แวร์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี เป็นการศึกษารายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของตลาดทุน โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จากตำราวิชาการ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการบัญชีไทย แนวปฏิบัติทางการบัญชีวารสาร และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีจากผลงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุป จำแนก และสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่าความนิยม
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน (Agency Theory)

จากแนวคิดของ Jensen & Meckling (1976) ที่ว่าความสัมพันธ์ของทฤษฎีตัวแทนเกิดจากการผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถบริหารงานโดยลำพัง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีตัวแทนในการบริหารงาน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่ประกอบจาก 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายที่มีอำนาจ คือผู้ถือหุ้น (ตัวการ) และฝ่ายที่ได้รับมอบอำนาจในการบริหารงาน คือ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร (ตัวแทน) ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหาร การรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงส่งมอบผลประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้น หากผู้บริหารทำงานเต็มความสามารถจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ถือหุ้น และไม่นำผลประโยชน์ที่ควรจะเป็นของผู้ถือหุ้นมาถือเป็นของตนเองก็จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดกับบริษัท หากในทางกลับกันการบริหารงานผ่านตัวแทนอาจก่อให้เกิดการขัดแย้งในผลประโยชน์ (Conflict of interest) ได้เช่นกัน กล่าวคือเมื่อผู้ถือหุ้นและผู้บริหารมีความต้องการที่แตกต่างกัน จึงเกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาจากการเป็นตัวแทน (Agency Problem) (ศิลาพร ศรีจันเพชร, 2551) โดยทฤษฎีตัวแทนมองว่าทุกคนในองค์กรมักมีแรงผลักดันที่จะทำเพื่อผลประโยชน์

ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นกับฝ่ายบริหารที่มีความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ฝ่ายบริหารจะสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้กับตัวเอง โดยไม่คำนึงว่าการกระทำนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือความมั่งคั่งสูงสุดแก่ตัวผู้ถือหุ้นหรือไม่ ฝ่ายบริหารจะหาหนทางสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับบริษัทก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าหนทางนั้นจะเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองด้วย เช่น ผู้บริหารอาจไม่คำนึงถึงผลกำไรและโอกาสในการเจริญเติบโตของบริษัทในระยะยาว โดยฝ่ายบริหารอาจจะเลยการลงทุนในการทำวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การมีต้นทุนในการทำวิจัยและพัฒนาจะมีมูลค่าสูง จะส่งผลให้กำไรในปีปัจจุบันลดลง และส่งผลต่อเนื่องทำให้ค่าตอบแทนของผู้บริหารลดลงด้วย ซึ่งถือเป็นการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดต้นทุนในการบริหารงานที่บริษัทต้องรับภาระไว้ เรียกต้นทุนนี้ว่า “ต้นทุนที่เกิดจากตัวแทน (Agency Costs)” (วันดี เวทวงศ์กุล, 2550)

การที่ผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) โดยผู้ถือหุ้นมักให้ความสนใจกับความมั่งคั่งอันเกิดจากมูลค่าของบริษัทที่เพิ่มขึ้น แต่ผู้บริหารที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารงานแทนผู้ถือหุ้นและไม่ได้มีส่วนได้เสียกับบริษัทจึงให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของตนเอง เช่น ค่าตอบแทน ชื่อเสียงในหน้าที่การงานของตนเอง ผู้ถือหุ้นสามารถลดปัญหาที่เกิดจากตัวแทนได้โดยการตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารจากกรรมการอิสระผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายนอก อีกทั้งการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริหารโดยการให้ค่าตอบแทนแบบมีเงื่อนไขโดยขึ้นกับความสามารถในการทำกำไรก็จะทำให้ฝ่ายบริหารทำงานอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดกำไรสูงสุด ตรงตามความต้องการของผู้ถือหุ้น ดังนั้นค่าตอบแทนจึงถือเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถลดปัญหาที่เกิดจากตัวแทนได้เนื่องจากผู้ถือหุ้นและผู้บริหารได้รับผลประโยชน์ที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย (อินทิพา กุลย์ศรีประสิทธิ์, 2554)

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 (Corporate Governance Code for listed companies 2017) โดยมีแนวในการปฏิบัติในเรื่องของค่าตอบแทนของกรรมการ ในหลักปฏิบัติย่อยที่ 3.4 ที่กล่าวไว้ว่า ในการเสนอค่าตอบแทนคณะกรรมการให้ผู้ถือหุ้นอนุมัติคณะกรรมการควรพิจารณาให้โครงสร้าง และอัตราค่าตอบแทนมีความเหมาะสมกับความรับผิดชอบและจูงใจให้คณะกรรมการนำพองค์กรให้ดำเนินงานตามเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- คณะกรรมการควรจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่และประธาน ควรเป็นกรรมการอิสระ เพื่อทำหน้าที่พิจารณานโยบายและหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทน

- ค่าตอบแทนของกรรมการควรสอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายระยะยาวของบริษัท ประสิทธิภาพการหน้าที่ ขอบเขตของบทบาทและความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน กรรมการที่ได้รับมอบหมาย

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เช่น เป็นสมาชิกของคณะกรรมการชด้อยกว่าได้รับค่าตอบแทน
เพิ่มที่เหมาะสมด้วย ทั้งนี้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม

- ผู้ถือหุ้นต้องเป็นผู้อนุมัติโครงสร้างและอัตราค่าตอบแทนกรรมการ ทั้งรูปแบบที่เป็นตัวเงิน
และไม่ใช้ตัวเงิน โดยคณะกรรมการควรพิจารณาค่าตอบแทนแต่ละรูปแบบให้มีความเหมาะสม ทั้ง
ค่าตอบแทนในอัตราคงที่ (เช่น ค่าตอบแทนประจำ เบี้ยประชุม) และค่าตอบแทนตามผลดำเนินงาน
ของบริษัท (เช่น โบนัส บำเหน็จ) โดยควรเชื่อมโยงกับมูลค่าที่บริษัทสร้างให้กับผู้ถือหุ้น แต่ไม่ควรอยู่ใน
ระดับที่สูงเกินไป จนทำให้เกิดการมุ่งเน้นแต่ผลประโยชน์ระยะสั้น

- คณะกรรมการควรเปิดเผยนโยบายและหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการที่
สะท้อน ถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบและจำนวนของค่าตอบแทน
ด้วย ทั้งนี้ จำนวนเงินค่าตอบแทนที่เปิดเผย ควรรวมถึงค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละท่านได้รับจากการ
เป็นกรรมการ ของบริษัทด้วยด้วย

- ในกรณีที่คณะกรรมการได้แต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการที่พิจารณา
ค่าตอบแทนควรเปิดเผยข้อมูลของที่ปรึกษานั้น ๆ ไว้ในรายงานประจำปี รวมถึงการตรวจสอบถึงความ
เป็นอิสระ และตรวจสอบเรื่องของความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์อื่นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้ให้คำนิยาม
ข้อกำหนด เงื่อนไขการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ไว้
ดังนี้

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงินที่สามารถระบุได้และไม่มีลักษณะทาง
กายภาพ

กิจการมักใช้ทรัพยากรของตนเอง หรือก่อนสินต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการพัฒนาการของ
ทรัพยากรที่ไม่มีตัวตนต่าง ๆ เช่น ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ทางด้านเทคนิค การออกแบบและ
การนำระบบหรือกระบวนการใหม่มาปฏิบัติ ใบอนุญาต ทรัพย์สินทางปัญญา ความรู้ทางการตลาด
และเครื่องหมายการค้า (ซึ่งรวมถึงชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์และชื่อสิ่งพิมพ์) โดยมีตัวอย่างเพิ่มเติม ได้แก่
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ ภาพยนตร์ รายชื่อลูกค้า สิทธิในการให้บริการสินเชื่อ
เพื่อที่อยู่อาศัย ใบอนุญาตทำการประมง โควตา การนำเข้าสินค้า สิทธิที่จะใช้ชื่อและดำเนินธุรกิจ
ความสัมพันธ์กับลูกค้าหรือกับผู้ขายสินค้า ความจงรักภักดีต่อสินค้า ส่วนแบ่งตลาด และสิทธิทางการ
ตลาด โดยอาศัยการประเมินถึงองค์ประกอบของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีนัยสำคัญ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะต้องมีคุณสมบัติของตามนิยามครบทั้ง 3 ประการ ดังนี้

1. ต้องสามารถระบุได้ (Identifiability) หมายถึง กิจการสามารถนำประโยชน์เชิง เศรษฐกิจ ในอนาคตที่เฉพาะเจาะจงของสินทรัพย์นั้นไปให้เช่า ขาย แลกเปลี่ยน หรือแจกจ่ายโดย ไม่กระทบกับ ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของสินทรัพย์อื่นที่ใช้ร่วมกันในการก่อให้เกิดรายได้ และต้องสามารถ ระบุแยกจากค่าความนิยมได้อย่างชัดเจน

2. ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการ (Control Over a Resource) สินทรัพย์จะถือว่า อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการเมื่อกิจการมีอำนาจที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ที่จะ เกิดจากสินทรัพย์นั้น และสามารถจำกัดไม่ให้ผู้อื่นเข้าถึงประโยชน์ดังกล่าวตามปกติ

3. ต้องก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต (Existence of Future Economic Benefits) ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการจะได้รับจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจรวมถึง รายได้ จากการขายผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ต้นทุนที่ประหยัดได้ หรือประโยชน์อื่นที่เกิดขึ้นจากการใช้ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น

การรับรู้และการวัดมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

กิจการสามารถรับรู้รายการใดรายการหนึ่งเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้ก็ต่อเมื่อรายการนั้น เป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

1. รายการนั้นเป็นไปตามคำนิยามของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และ

2. เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ ดังนี้

- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ที่จะ เกิดจากสินทรัพย์นั้น

- ราคาทุนของสินทรัพย์สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

ค่าความนิยมที่รับรู้จากการรวมธุรกิจ จะถือเป็นสินทรัพย์ที่แสดงถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจใน อนาคตอันเกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจ ซึ่งไม่สามารถระบุและรับรู้เป็นรายการแยกต่างหากได้ ประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจในอนาคตอาจเกิดจากการผนวกกันระหว่างสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้หลาย ๆ รายการที่ ได้มาหรือเกิดจากสินทรัพย์เหล่านั้น ซึ่งแต่ละรายการไม่เข้าเกณฑ์รับรู้ในงบการเงิน โดยสินทรัพย์จะ สามารถระบุได้ในกรณีนี้

1. สินทรัพย์นั้นสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ กล่าวคือสามารถแยกหรือแบ่งออกจากกิจการ และ สามารถขาย โอน ให้สิทธิ ให้เช่า หรือแลกเปลี่ยนได้ ไม่ว่าจะโดยเอกเทศ หรือโดยรวมกันตาม สัญญาที่เกี่ยวข้อง ถือว่าเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน ที่สามารถระบุได้ โดยไม่คำนึงว่ากิจการตั้งใจจะแยก เป็นเอกเทศหรือไม่

2. สินทรัพย์นั้นเกิดจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น โดยไม่คำนึงถึงว่าสิทธิเหล่านั้นจะสามารถโอนหรือสามารถแยกออกจากกิจการ หรือจากสิทธิและภาระผูกพันอื่นหรือไม่ กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุน

การควบคุม

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนถือว่าอยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการหากกิจการมีอำนาจที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่เกิดจากสินทรัพย์นั้น และสามารถจำกัดไม่ให้ผู้อื่นเข้าถึงประโยชน์ดังกล่าว โดยปกติ ความสามารถของกิจการที่จะควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเกิดจากสิทธิตามกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ กรณีที่ไม่มีสิทธิทางกฎหมายจะเป็นการยากที่จะแสดงให้เห็นถึงการควบคุม อย่างไรก็ตามความสามารถในการบังคับใช้สิทธิทางกฎหมายไม่ใช่เกณฑ์ที่จำเป็นเพียงอย่างเดียวสำหรับการควบคุม ทั้งนี้เพราะกิจการอาจสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตในลักษณะอื่นได้

ความรู้ทางการตลาดและความรู้ทางเทคนิคอาจก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต กิจการสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเหล่านั้นได้ เช่น หากความรู้นั้นได้รับการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายในรูปของลิขสิทธิ์ ข้อตกลงในการคุ้มครองทางการค้า (หากกฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการได้) หรือโดยหน้าที่ตามกฎหมายของพนักงานที่ต้องรักษาความรู้นั้นเป็นความลับ

กิจการอาจมีกลุ่มพนักงานที่มีทักษะและกิจการอาจสามารถระบุถึงทักษะของพนักงานที่เพิ่มขึ้นจากการฝึกอบรม ซึ่งทำให้กิจการได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตและกิจการอาจคาดว่าพนักงานเหล่านั้นจะใช้ทักษะเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม กิจการมักไม่มีการควบคุมที่เพียงพอสำหรับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดจากกลุ่มพนักงานที่มีทักษะหรือจากการฝึกอบรมพนักงานเหล่านี้ให้เป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ในทำนองเดียวกัน ความสามารถเฉพาะในการบริหารหรือความสามารถพิเศษด้านเทคนิค อาจไม่เป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เว้นแต่กิจการนั้นๆ จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่จะใช้ประโยชน์และได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตตามที่คาดไว้ นอกจากนี้ความสามารถดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อกำหนดอื่นของค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

กิจการอาจมีส่วนแบ่งตลาดหรือกลุ่มลูกค้าที่คาดว่าจะดำเนินการค้ากับกิจการต่อไป เนื่องจากกิจการได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า และความจงรักภักดีของลูกค้าที่มีต่อสินค้าหรือบริการของกิจการ อย่างไรก็ตามกิจการไม่มีสิทธิทางกฎหมายในการคุ้มครอง หรือไม่มีวิธีการควบคุมอื่นเพื่อให้ลูกค้ามีความสัมพันธ์หรือความจงรักภักดีต่อกิจการ กิจการจึงมักไม่มีการควบคุมที่เพียงพอสำหรับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากความสัมพันธ์และความจงรักภักดีของลูกค้า (เช่น กลุ่มลูกค้า ส่วนแบ่งการตลาด ความสัมพันธ์และความจงรักภักดีของลูกค้า) ให้เป็นไปตามค่านิยมของ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อย่างไรก็ตาม การไม่มีสิทธิทางกฎหมาย ในการคุ้มครองความสัมพันธ์กับลูกค้า แต่มีรายการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า (ที่ไม่ใช่มาจากการรวมกิจการ) แม้จะไม่ได้ทำเป็นสัญญา กรณีนี้ถือว่ามีหลักฐานว่าการที่กิจการสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากความสัมพันธ์กับลูกค้าได้และมีหลักฐานว่าความสัมพันธ์กับลูกค้าดังกล่าวสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ ดังนั้น ความสัมพันธ์กับลูกค้าดังกล่าวถือว่าเป็นไปตามคำนิยามของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการจะได้รับจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน อาจรวมถึงรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ต้นทุนที่ประหยัดได้ หรือประโยชน์อื่นที่เกิดขึ้นจากการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นโดยกิจการ เช่น สินทรัพย์ทางปัญญาที่นำมาใช้กับกระบวนการผลิตอาจลดต้นทุนการผลิตในอนาคตมากกว่าทำให้รายได้ในอนาคตเพิ่มขึ้น

การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า

กิจการต้องสามารถแสดงให้เห็นว่ารายการนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อของคำนิยามของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และ เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ ข้อกำหนดนี้ ให้ถือปฏิบัติกับต้นทุนเริ่มแรกที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาหรือสร้างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นภายในกิจการ และต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลังเพื่อเพิ่ม หรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน หรือบำรุงรักษาสินทรัพย์นั้น

ลักษณะของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยทั่วไปจะไม่มีการต่อเติมสินทรัพย์นั้น หรือการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดของสินทรัพย์นั้น ดังนั้น รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเพื่อคงไว้ซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น มากกว่าที่จะเป็นรายจ่าย ที่เป็นไปตามคำนิยามของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามที่กำหนดตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ นอกจากนี้ โดยทั่วไป ถือเป็นรายการยกที่จะถือว่าเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังเป็นของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใดโดยเฉพาะได้โดยตรง แต่จะถือว่าเป็นรายจ่ายของกิจการโดยรวมมากกว่า ดังนั้น จึงแทบจะไม่มีกรรับรู้รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรู้เริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาหรือรายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสร้างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นภายในกิจการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ และเพื่อให้สอดคล้องกับรายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังสำหรับยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ หัวหนังสือชื่อสิ่งพิมพ์ รายชื่อลูกค้า และรายการอื่นที่คล้ายคลึงกัน (ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากภายนอกกิจการหรือกิจการสร้างขึ้นเองภายใน) ให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากรายจ่ายเหล่านี้ไม่สามารถแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนจากรายจ่ายเพื่อการพัฒนาธุรกิจโดยรวม

กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้ ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ทุกข้อต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่จะเกิดจากสินทรัพย์นั้น
2. ราคาทุนของสินทรัพย์สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแยกต่างหาก

โดยทั่วไป ราคาที่กิจการจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่แยกต่างหากจะสะท้อนถึงความคาดหวังเกี่ยวกับความน่าจะเป็นที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อยู่ในสินทรัพย์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง กิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับช่วงเวลาหรือจำนวนเงินที่จะได้รับ ดังนั้น สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแยกต่างหาก ย่อมถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการในเรื่องความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่

นอกจากนี้ โดยปกติ ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแยกต่างหาก ย่อมสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะกรณีที่สิ่งตอบแทนในการจ่ายซื้ออยู่ในรูปของเงินสดหรือสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินอื่น

ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแยกต่างหาก ประกอบด้วย

1. ราคาซื้อรวมภาษีนำเข้าและภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ หักด้วยส่วนลดการค้าต่าง ๆ และจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย
2. ต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ในการจัดเตรียมสินทรัพย์เพื่อให้พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์ เช่น ต้นทุนผลประโยชน์ของพนักงาน (ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน ค่าธรรมเนียมทางวิชาชีพที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการทำให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ต้นทุนการทดสอบสภาพความพร้อมใช้งาน

รายการที่ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

1. ต้นทุนในการแนะนำสินค้าหรือบริการใหม่ (รวมถึงต้นทุนในการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย)
2. ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจในสถานที่ตั้งใหม่หรือกับลูกค้ากลุ่มใหม่ (รวมทั้งต้นทุนในการฝึกอบรมพนักงาน)
3. ต้นทุนในการบริหารและต้นทุนในการผลิตทั่วไปอื่น

การรับรู้ต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะสิ้นสุดเมื่อสินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ดังนั้นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์หรือการพัฒนาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่จึงไม่รวมเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ตัวอย่างของต้นทุนที่ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกิดขึ้นในขณะที่สินทรัพย์ซึ่งอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร แม้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวจะยังไม่ได้นำมาใช้งานก็ตาม และผลขาดทุนจากการดำเนินงานเริ่มแรก เช่น ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในขณะที่ความต้องการผลผลิตจากสินทรัพย์อยู่ในช่วงเริ่มต้น

การดำเนินงานบางอย่างเกิดขึ้นโดยมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินทรัพย์ไม่มีตัวตน แต่ไม่ได้จำเป็นในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร การดำเนินงานที่ไม่สำคัญเหล่านี้อาจเกิดขึ้นในช่วงก่อนหรือในระหว่างการพัฒนาสินทรัพย์นั้น เนื่องจากการดำเนินงานที่ไม่สำคัญดังกล่าว ไม่จำเป็นในการทำให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร กิจกรรมต้องรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ไม่สำคัญดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุน โดยแบ่งและจัดประเภทเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

หากมีการขยายกำหนดการชำระเงินค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนานเกินกว่าระยะเวลาการให้สินเชื่อตามปกติ กิจกรรมต้องกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์นั้นให้เท่ากับราคาที่เป็นเงินสดและบันทึกผลต่างระหว่างจำนวนเงินนี้กับจำนวนเงินทั้งหมดที่ต้องจ่ายชำระ เป็นดอกเบี้ยจ่ายตลอดอายุของการได้ รับสินเชื่อ เว้นแต่กิจกรรมรับรู้ดอกเบี้ยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2561)

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การรวมธุรกิจ (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดว่ากรณีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้มาจากการรวมธุรกิจ ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะสะท้อนถึงความคาดหวังของผู้ร่วมตลาด ณ วันที่ซื้อ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่กิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อยู่ในสินทรัพย์นั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับช่วงเวลาหรือจำนวนเงินที่จะได้รับ ดังนั้น สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจย่อมถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการในเรื่องความเป็นไปได้เสมอ หากสินทรัพย์ที่ได้มาจากการรวมธุรกิจสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ หรือได้มาจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่นจะถือว่ามิใช่ข้อมูลเพียงพอที่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนั้น สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ ย่อมถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การวัดมูลค่าในเรื่องการวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือเสมอ

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การรวมธุรกิจ ผู้ซื้อต้องรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของผู้ขายแยกต่างหาก

จากค่าความนิยม ณ วันที่ซื้อ โดยไม่ว่าผู้ขายได้รับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นก่อนที่จะมีการรวมธุรกิจหรือไม่ หมายความว่า ผู้ซื้อรับรู้โครงการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการของผู้ขายเป็นสินทรัพย์แยกต่างหากจากค่าความนิยม หากโครงการดังกล่าวเป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ทั้งนี้โครงการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการของผู้ขายจะเป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เมื่อเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อดังต่อไปนี้

1. เป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์ และ
2. สามารถระบุได้ กล่าวคือ สามารถแยกเป็นเอกเทศได้หรือเกิดจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น

การวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ

หากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ หรือเกิดจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น จะถือว่าข้อมูลเพียงพอที่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ในกรณีที่กิจการนาประมาณการมาใช้ ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยกำหนดเป็นช่วงของผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ ซึ่งมีความน่าจะเป็นที่แตกต่างกัน เป็นการแสดงให้เห็นว่าความไม่แน่นอนดังกล่าวได้นำไปรวมในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์แล้ว

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจอาจสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ เฉพาะเมื่อรวมกับสัญญาที่เกี่ยวข้อง สินทรัพย์หรือหนี้สินที่สามารถระบุได้ เท่านั้น ในกรณีดังกล่าวผู้ซื้อต้องรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแยกต่างหากจากค่าความนิยม แต่ให้นำมารวมกับรายการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ซื้ออาจรับรู้กลุ่มของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งประกอบกันเป็นสินทรัพย์ชุดเดียว โดยที่สินทรัพย์แต่ละรายการมีอายุการใช้ประโยชน์ที่ใกล้เคียงกัน เช่น คำว่า “ยี่ห้อของผลิตภัณฑ์” และ “ชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์” มักนำมาใช้แทนเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม “ยี่ห้อของผลิตภัณฑ์” และ “ชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์” ถือเป็นคำศัพท์ด้านการตลาดโดยทั่วไปซึ่งนำมาใช้ เพื่อหมายถึงกลุ่มของสินทรัพย์ซึ่งประกอบกัน เช่น เครื่องหมายการค้า (หรือเครื่องหมายการค้าประเภทการบริการ) และชื่อทางการค้า สูตร ส่วนผสม และความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังการได้มาซึ่งโครงการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

รายจ่ายในการวิจัยและพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยหรือพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งได้มาแยกต่างหากหรือได้มาจากการรวมธุรกิจและรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และเกิดขึ้นหลังจากการได้มาซึ่งโครงการการบันทึกบัญชีของรายการดังกล่าวต้องได้กำหนดว่ารายจ่ายที่

เกิดขึ้นภายหลังของโครงการวิจัยหรือพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ไม่ว่าจะได้มาแยกต่างหากหรือได้มาจากการรวมธุรกิจ ซึ่งได้รับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแล้วจะต้อง

1. รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดขึ้น หากเป็นรายการจ่ายในการวิจัย
2. รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดขึ้น หากเป็นรายการจ่ายในการพัฒนาซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
3. บันทึกเพิ่มในมูลค่าตามบัญชีของโครงการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ระหว่างดำเนินการที่ได้มาหากรายการจ่ายในการพัฒนานั้น เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

บางกรณี กิจการอาจได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยไม่ต้องจ่ายสิ่งตอบแทนใด ๆ หรือจ่ายสิ่งตอบแทนในจำนวนที่น้อยมาก กรณีนี้อาจเกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลโอน หรือจัดสรรสินทรัพย์ไม่มีตัวตนให้กับกิจการ เช่น สิทธิในการนำเครื่องบินลงจอดที่ท่าอากาศยาน สิทธิในการดำเนินการสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ ใบอนุญาตหรือโควตานำเข้า หรือสิทธิที่จะใช้ทรัพยากรที่มีข้อจำกัดอื่น ตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล กิจการอาจเลือกที่จะรับรู้ทั้งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและเงินอุดหนุนเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม หากกิจการเลือกที่จะไม่รับรู้สินทรัพย์เมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ด้วยมูลค่าที่กำหนดไว้ (วิธีที่สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล บวกกับ รายการจ่ายโดยตรงที่เกิดขึ้น ในการจัดเตรียมสินทรัพย์ให้พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยน

กิจการอาจได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งรายการจากการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวแทนรายการอื่น หรือจากการแลกเปลี่ยนกับทั้งรายการสินทรัพย์ที่เป็นตัวแทนและไม่เป็นตัวแทน ข้อพิจารณาที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นข้อพิจารณาสำหรับกรณีการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวแทนกับสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวแทนอื่น อย่างไรก็ตาม กิจการสามารถใช้ข้อพิจารณาดังกล่าวกับการแลกเปลี่ยนทุกกรณีตามที่กล่าวไว้ ได้ กิจการวัดมูลค่าต้นทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม เว้นแต่กรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. รายการแลกเปลี่ยนขาดเนื้อหาเชิงพาณิชย์ หรือ
2. มูลค่ายุติธรรมทั้งของสินทรัพย์ที่ได้มาและสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยนไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการวัดมูลค่ารายการสินทรัพย์ที่ได้มาตามวิธีการนี้ แม้ว่ากิจการจะไม่สามารถเลือก

รับรู้รายการ สินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยนได้ในทันทีหากสินทรัพย์ที่ได้มาไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมกิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์นั้นด้วยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยน

การกำหนดว่ารายการแลกเปลี่ยนนั้น มีเนื้อหาเชิงพาณิชย์หรือไม่ ให้กิจการพิจารณาจากจำนวนของกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากรายการดังกล่าว รายการแลกเปลี่ยนจะมีเนื้อหาเชิงพาณิชย์ หากเข้าเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ลักษณะ (ความเสี่ยง จังหวะเวลา และจำนวนเงิน) ของกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ที่ได้รับแตกต่างจากรูปแบบของกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยน หรือ
2. รายการแลกเปลี่ยนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าเฉพาะกิจการในส่วนของการดำเนินงานที่ได้รับผลกระทบจากการแลกเปลี่ยน และ
3. ความแตกต่างเมื่อเทียบกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีการแลกเปลี่ยน เพื่อวัตถุประสงค์ในการพิจารณาว่าการแลกเปลี่ยนใดเป็นการแลกเปลี่ยนที่มีเนื้อหาเชิงพาณิชย์ กิจการต้องพิจารณามูลค่าเฉพาะกิจการ ในส่วนของการดำเนินงานที่ถูกกระทบจากการแลกเปลี่ยนจากกระแสเงินสดหลังหักภาษี โดยผลของการวิเคราะห์ดังกล่าวอาจเห็นได้ชัดเจนโดยกิจการไม่จำเป็นต้องคำนวณอย่างละเอียด

เงื่อนไขสำหรับการรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนว่าราคาทุนของสินทรัพย์สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่จะถือว่าสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ หากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงในขอบเขตของการวัดมูลค่ายุติธรรมที่สมเหตุสมผลไม่มีนัยสำคัญสำหรับสินทรัพย์นั้น
2. กิจการสามารถประเมินความน่าจะเป็นของประมาณการต่างๆ ที่อยู่ภายในขอบเขตของการวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างสมเหตุสมผลและสามารถนำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม หากกิจการสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาหรือสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยนได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องวัดมูลค่าราคาทุนของสินทรัพย์ที่ได้มาด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยน เว้นแต่มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มานั้นมีหลักฐานสนับสนุนที่ชัดเจนมากกว่า

ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของกิจการกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิที่สามารถระบุได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยหลายประการที่มีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมของกิจการ อย่างไรก็ตาม ผลต่างดังกล่าวไม่ได้แสดงให้เห็นถึงราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน

ในบางครั้ง การประเมินว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการหรือไม่นั้นทำได้ยาก เนื่องจากปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมไม่สามารถระบุได้ว่ามีสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือไม่และเมื่อใด และ

2. การกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์ได้อย่างน่าเชื่อถือ บางกรณีกิจกรรมไม่สามารถแยกต้นทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในออกจากต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อคงไว้ซึ่งค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในหรือทำให้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในนั้นดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่สามารถแยกออกจากต้นทุนที่เกิดจากการดำเนินงานประจำวันได้ ดังนั้น มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้จึงกำหนดให้กิจกรรมต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวปฏิบัติ กับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในทุกรายการ เพิ่มเติมจากข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการรับรู้และการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการประเมินว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการหรือไม่ กิจกรรมจำแนกขั้นตอนการก่อให้เกิดสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ขั้นตอนการพัฒนา

คำว่า “ขั้นตอนการวิจัย” และ “ขั้นตอนการพัฒนา” มีความหมายที่กว้างกว่าคำว่า “การวิจัย” และ “การพัฒนา” ตามคำนิยามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

หากกิจกรรมไม่สามารถแยกขั้นตอนการวิจัยออกจากขั้นตอนการพัฒนาสำหรับโครงการภายในของกิจการที่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน กิจกรรมถือว่ารายจ่ายของโครงการดังกล่าวเป็นรายจ่ายที่เกิดในขั้นตอนการวิจัยเท่านั้น

ขั้นตอนการวิจัย

กิจการต้องไม่รับรู้รายจ่ายที่เกิดจากการวิจัย (หรือเกิดจากขั้นตอนการวิจัยของโครงการภายใน) เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน แต่ต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อ รายจ่ายนั้นเกิดขึ้น

ในขั้นตอนการวิจัยของโครงการภายใน กิจกรรมไม่สามารถที่จะแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นได้เกิดขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่กิจการ ดังนั้น กิจการจึงรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในทันที

ตัวอย่างของกิจกรรมการวิจัย ได้แก่

1. กิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งเน้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่
2. การสืบค้น การประเมินผล และการคัดเลือกขั้นสุดท้าย เพื่อนำผลการวิจัยหรือความรู้

อื่นมาใช้

3. การค้นหาทางเลือกสำหรับวัตถุดิบ เครื่องมือ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ ระบบ หรือการบริการ และ

4. การประดิษฐ์ การออกแบบ การประเมินผล และการคัดเลือกขั้นสุดท้ายของทางเลือกที่เป็นไปได้ สำหรับวัตถุดิบ เครื่องมือ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ ระบบ หรือการบริการใหม่หรือที่ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

ขั้นตอนการพัฒนา

กิจการต้องรับรู้รายจ่ายที่เกิดจากการพัฒนา (หรือ เกิดจากขั้นตอนการพัฒนาของโครงการภายใน) เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ก็ต่อเมื่อกิจการสามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ทางเทคนิคที่จะทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เสร็จสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้งานหรือขาย
2. กิจการมีความตั้งใจที่จะทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเสร็จสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้งานหรือขาย
3. กิจการมีความสามารถที่จะนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นมาใช้งานหรือขาย
4. กิจการสามารถแสดงให้เห็นถึงวิธีการที่สินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้ กิจการต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหรือผลผลิตจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นมีตลาดรองรับ หรือ หากกิจการนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไปใช้งานเป็นการภายใน กิจการต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น
5. กิจการมีทรัพยากร ด้านเทคนิค ด้านการเงิน และด้านอื่นอย่างเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ และ นำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาใช้งานหรือขาย
6. กิจการมีความสามารถที่จะวัดมูลค่าของรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นในระหว่างการพัฒนาได้อย่างน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนการพัฒนาของโครงการภายใน บางกรณี กิจการสามารถระบุสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสามารถแสดงให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สินทรัพย์นั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ทั้งนี้ เนื่องจากขั้นตอนการพัฒนาของโครงการเป็นขั้นตอนที่ก้าวหน้ามากกว่าขั้นตอนการวิจัย

ตัวอย่างของกิจกรรมการพัฒนา ได้แก่

1. การออกแบบ การก่อสร้าง และ การทดสอบต้นแบบและแบบจำลองก่อนการผลิต หรือ ก่อนการนำไปใช้งาน
2. การออกแบบเครื่องมือ โครงประกอบ แม่พิมพ์ เบ้า ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่
3. การออกแบบ การก่อสร้าง การดำเนินงานของโรงงานนำร่อง ซึ่งไม่ใช่ขนาดที่จะสามารถทำการผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ และ
4. การออกแบบ การก่อสร้าง และการทดสอบ สำหรับทางเลือกที่ได้คัดเลือกแล้ว สำหรับวัตถุดิบ เครื่องมือ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ ระบบ หรือบริการใหม่ๆ หรือที่ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

กิจการประเมินประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์โดยใช้ข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ เพื่อแสดงให้เห็นว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างไร หากสินทรัพย์จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเฉพาะเมื่อต้องใช้ร่วมกับสินทรัพย์อื่น กิจการต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์มาถือปฏิบัติ

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ากิจการมีทรัพยากรเพียงพอที่จะทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเสร็จสมบูรณ์ หรือ ทำให้กิจการสามารถใช้หรือได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ แผนธุรกิจที่แสดงถึงทรัพยากรด้านเทคนิค ด้านการเงิน และด้านอื่นที่จำเป็น และกิจการมีความสามารถที่จะจัดหาทรัพยากรดังกล่าวได้อย่างแน่นอน ในบางกรณี กิจการอาจแสดงถึงความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุนภายนอกด้วยหลักฐานที่แสดงถึงเจตจำนงที่จะให้เงินสนับสนุนแผนงานจากผู้ให้กู้

ปกติ ระบบต้นทุนของกิจการสามารถวัดมูลค่าราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น เงินเดือนหรือรายจ่ายอื่นที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งลิขสิทธิ์หรือใบอนุญาตหรือรายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์

กิจการต้องไม่รับรู้รายการที่กิจการก่อให้เกิดขึ้นภายใน เช่น ยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ หัวหนังสือ ชื่อสิ่งพิมพ์ รายชื่อลูกค้า และรายการอื่นที่คล้ายคลึงกันเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

รายจ่ายสำหรับยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ หัวหนังสือ ชื่อสิ่งพิมพ์ รายชื่อลูกค้า และรายการอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งกิจการก่อให้เกิดขึ้นภายในเป็นรายจ่ายที่ไม่สามารถแยกออกจากต้นทุนในการพัฒนาธุรกิจโดยรวม ดังนั้น กิจการต้องไม่รับรู้รายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน

ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน คือ ผลรวมของรายจ่ายที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ ไม่อนุญาตให้กิจการนำรายจ่ายที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายแล้ว กลับมาบันทึกเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในประกอบด้วยรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงทุกรายการที่จำเป็นในการสร้าง ผลิต และจัดเตรียมสินทรัพย์เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ตามประสงค์ของฝ่ายบริหาร ตัวอย่างของรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่

1. ต้นทุนสำหรับวัตถุดิบและค่าบริการที่ใช้ในการก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
2. ต้นทุนผลประโยชน์ของพนักงาน (ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน) ที่เกิดจากการก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
3. ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิทางกฎหมาย และ

4. ค่าตัดจำหน่ายของสิทธิบัตรและใบอนุญาตที่นำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (เมื่อมีการประกาศใช้) ได้กำหนดเกณฑ์สำหรับการรับรู้รายการที่สามารถนำดอกเบี้ยมารวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน

ตัวอย่างต่อไปนี้ไม่ถือเป็นส่วนประกอบของราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายใน

1. รายจ่ายในการขาย การบริหาร และค่าใช้จ่ายในการผลิตทั่วไปอื่น เว้นแต่รายจ่ายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการจัดเตรียมสินทรัพย์ให้สามารถนำมาใช้งานได้
2. ความไม่มีประสิทธิภาพที่สามารถระบุได้ และผลขาดทุนจากการดำเนินงานเริ่มแรกที่เกิดขึ้นก่อนที่สินทรัพย์จะสามารถให้ประโยชน์ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ และ
3. รายจ่ายในการฝึกอบรมพนักงานเพื่อนำสินทรัพย์มาใช้ในการดำเนินงาน

การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

กิจการต้องรับรู้รายจ่ายสำหรับรายการที่ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. รายจ่ายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ
2. กิจการได้มาซึ่งรายการดังกล่าวจากการรวมธุรกิจ และไม่สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ในกรณีนี้กิจการรับรู้รายการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของค่าความนิยม ณ วันที่ซื้อ (มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2561) เรื่องการรวมธุรกิจ)

บางกรณี กิจการก่อให้เกิดรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแต่ไม่สามารถรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหรือสินทรัพย์อื่นได้ ในกรณีของสินค้า กิจการสามารถรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายต่อเมื่อกิจการมีสิทธิในการเข้าถึงสินค้าเหล่านั้น

กรณีของการบริการ กิจการรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อกิจการ ได้รับบริการนั้น เช่น รายจ่ายในการวิจัยให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น เว้นแต่รายจ่ายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการรวมธุรกิจ

ตัวอย่าง ของรายจ่ายประเภทอื่นที่ต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น รวมถึงรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. รายจ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมก่อนการดำเนินงาน (กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน) เว้นแต่รายจ่ายนั้น ได้รวมอยู่ในราคาทุนของรายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2561) เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งกิจการ เช่น ค่าธรรมเนียมทางกฎหมาย และ ค่าใช้จ่าย

ด้านเลขานุการที่เกิดขึ้นในการจัดตั้งกิจการให้เป็นนิติบุคคล รายจ่ายในการเปิดโรงงานหรือธุรกิจใหม่ (กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายก่อนการเปิดดำเนินงาน) รายจ่ายสำหรับเริ่มการดำเนินงานใหม่ การเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือ กระบวนการใหม่ (กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายก่อนการเริ่มดำเนินงาน)

2. รายจ่ายในกิจกรรมการฝึกอบรมต่างๆ
3. รายจ่ายในกิจกรรมการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย (รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าทางไปรษณีย์)
4. รายจ่ายในการย้ายสถานที่หรือรายจ่ายในการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการย้ายสถานที่หรือจัดโครงสร้างองค์กรใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน

กิจการมีสิทธิในการเข้าถึงสินค้าเมื่อกิจการเป็นเจ้าของสินค้านั้นๆ ในทำนองเดียวกัน กิจการมีสิทธิในการเข้าถึงสินค้าเมื่อสินค้านั้นๆ ได้ก่อสร้างขึ้นตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง และกิจการสามารถได้รับมอบสินค้านั้นๆ เป็นสิ่งตอบแทนจากการจ่ายเงิน สำหรับบริการ กิจการได้รับบริการเมื่อมีการให้บริการดังกล่าวแก่กิจการตามสัญญา และมีค่าใช้จ่ายเมื่อมีการใช้บริการนั้นเพื่อให้บริการอื่น เช่น การส่งมอบโฆษณาให้แก่ลูกค้า

ข้อกำหนด มิได้ห้ามกิจการรับรู้การจ่ายล่วงหน้าเป็นสินทรัพย์เมื่อการจ่ายค่าสินค้านั้นๆ นั้น เป็นการจ่ายเพื่อให้กิจการได้ รับสิทธิในการเข้าถึงสินค้านั้นๆ

ข้อกำหนดมิได้ห้ามกิจการรับรู้การจ่ายล่วงหน้าเป็นสินทรัพย์เมื่อการจ่ายค่าบริการล่วงหน้า นั้นเป็นการจ่ายเพื่อให้กิจการได้รับบริการเหล่านั้น

ค่าใช้จ่ายในอดีตที่ต้องไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์

กิจการต้องไม่รับรู้รายจ่ายเกี่ยวกับรายการที่ไม่มีตัวตนซึ่งได้รับรู้เมื่อเริ่มแรกเป็นค่าใช้จ่ายแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในภายหลังการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ

กิจการต้องเลือกใช้วิธีราคาทุน หรือวิธีการตีราคาใหม่ เป็นนโยบายการบัญชีของกิจการ ในกรณีที่กิจการเลือกใช้วิธีการตีราคาใหม่ สินทรัพย์อื่นทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันต้องใช้วิธีการตีราคาใหม่เช่นเดียวกัน เว้นแต่จะไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์เหล่านั้น

ประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หมายถึง กลุ่มของสินทรัพย์ที่มีลักษณะและประโยชน์การใช้งานที่คล้ายคลึงกันในการดำเนินงานของกิจการ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันมีการตีราคาใหม่พร้อมกัน ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกตีราคาใหม่เฉพาะสินทรัพย์บางรายการและการรายงานจำนวนเงินในงบการเงินซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างราคาทุนและราคาที่เป็นธรรม ณ วันที่ต่างๆ

วิธีราคาทุน

หลังจากการรับรู้เริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนต้องแสดงด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

วิธีการตีราคาใหม่

หลังจากการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนต้องแสดงด้วยราคาที่ตีใหม่ ราคาที่ตีใหม่ หมายถึง มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการตีราคาใหม่หักค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมที่เกิดขึ้นในภายหลัง สำหรับวัตถุประสงค์ของการตีราคาใหม่ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยอ้างอิงกับตลาดที่มีสภาพคล่อง นอกจากนี้ การตีราคาใหม่ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานไม่แตกต่างอย่างมีสาระสำคัญจากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์นั้น

วิธีการตีราคาใหม่ไม่อนุญาตให้กิจการนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ที่ไม่เคยรับรู้เป็นสินทรัพย์มาตีราคาใหม่ หรือ รับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนที่ไม่ใช่ราคาทุน

วิธีการตีราคาใหม่จะนำมาถือปฏิบัติ หลังจากที่กิจการได้รับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุน อย่างไรก็ตาม หากกิจการรับรู้ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพียงบางส่วนเป็นสินทรัพย์ เนื่องจากสินทรัพย์นั้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการจนกระทั่งเวลาได้ผ่านไประยะหนึ่ง วิธีการตีราคาใหม่อาจนำมาถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนทั้งรายการ ทั้งนี้ วิธีการตีราคาใหม่อาจนำมาถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้รับจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและกิจการได้รับรู้ไว้ด้วยมูลค่าที่กำหนดไว้

โดยปกติ มักจะไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน แต่ในบางครั้ง ตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบางรายการอาจเกิดขึ้นได้ เช่น ตลาดที่มีสภาพคล่องอาจมีอยู่ในบางประเทศสำหรับใบอนุญาตประกอบการรถแท็กซี่ ใบอนุญาตประกอบการประมง หรือโควตาการผลิต ซึ่งใบอนุญาตดังกล่าวสามารถโอนเปลี่ยนมือได้อย่างอิสระ อย่างไรก็ตามตลาดที่มีสภาพคล่องไม่มีสำหรับยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ หัวหนังสือพิมพ์ สิทธิในการเผยแพร่ดนตรี และภาพยนตร์ สิทธิบัตร หรือเครื่องหมายการค้า เนื่องจากสินทรัพย์ดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะตัว แม้ว่าจะมีการซื้อขายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบางรายการ แต่ข้อตกลงที่สร้างขึ้นเป็นการเจรจาต่อรองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละราย และการซื้อขายดังกล่าวเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวราคาที่จ่ายซื้อสินทรัพย์เพียงรายการเดียวอาจถือว่าเป็นหลักฐานที่ไม่เพียงพอสำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมให้กับรายการอื่น นอกจากนี้ราคาที่ซื้อขายกันมักไม่เป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน

ความถี่ของการตีราคาใหม่ขึ้นอยู่กับความผันผวนของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีการตีราคาใหม่ หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่แตกต่างจากมูลค่าตามบัญชี อย่างมี

สาระสำคัญ กิจการจำเป็นต้องตีราคาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่อีกครั้งหนึ่ง มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบางรายการอาจมีความผันผวนสูงและมีนัยสำคัญจนทำให้จำเป็นต้องมีการตีราคาสินทรัพย์นั้นใหม่ทุกปี หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นมีความผันผวนอย่างไม่มีนัยสำคัญกิจการไม่จำเป็นต้องตีราคาสินทรัพย์ใหม่บ่อยครั้ง

เมื่อมีการตีราคาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่ มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าวให้ปรับปรุงเป็นราคาที่ดีที่สุด ณ วันที่ตีราคาใหม่ให้ถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมในลักษณะที่สอดคล้องกับการตีราคาใหม่ของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ตัวอย่างเช่น มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมอาจปรับปรุงโดยการอ้างอิงจากข้อมูลในตลาดที่สังเกตได้ หรือ ปรับปรุงให้เป็นสัดส่วนกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าตามบัญชี ค่าตัดจำหน่ายสะสม ณ วันที่ตีราคาใหม่ต้องปรับปรุงให้เท่ากับผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หลังจากรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม หรือ

2. นำค่าตัดจำหน่ายสะสมหักออกจากมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมของสินทรัพย์จำนวนเงินที่เป็นผลจากรายการปรับปรุงค่าตัดจำหน่ายสะสม ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

หากกิจการไม่สามารถตีราคาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ตีราคาใหม่ เนื่องจากสินทรัพย์รายการนั้นไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องรองรับ กิจการต้องแสดงมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ตีราคาใหม่ไม่สามารถวัดมูลค่าโดยการอ้างอิงกับตลาดที่มีสภาพคล่องได้อีกต่อไป มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นต้องเท่ากับราคาที่ดีที่สุด ณ วันที่ตีราคาใหม่ครั้งล่าสุดที่มีการอ้างอิงกับตลาดที่มีสภาพคล่อง หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

ข้อเท็จจริงที่ว่าไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องมารองรับสำหรับการตีราคาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่อีกต่อไป อาจเป็นข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นอาจเกิดการด้อยค่าและกิจการจำเป็นต้องทำการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

หากกิจการสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยการอ้างอิงกับตลาดที่มีสภาพคล่อง ณ วันที่วัดมูลค่าภายหลังการได้มา กิจการต้องใช้วิธีการตีราคาใหม่นับตั้งแต่วันที่ดังกล่าว

หากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มขึ้นเป็นผลจากการตีราคาใหม่ กิจการต้องรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นและแสดง

จำนวนที่เพิ่มขึ้นสะสมในส่วนของผู้ขายภายใต้รายการ “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์นั้นได้ตีราคาใหม่และกิจการได้รับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ลดลงเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้ว ส่วนที่เพิ่มจากการตีราคาใหม่นี้ต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเพื่อกลับรายการในจำนวนที่ไม่เกินมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ลดลงของสินทรัพย์รายการเดียวกันที่ได้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในงวดก่อน

หากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง เป็นผลจากการตีราคาใหม่ กิจการต้องรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ลดลงดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม กิจการต้องรับรู้ส่วนที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในจำนวนที่ไม่เกินยอดคงเหลือด้านเครดิตที่มีอยู่ในรายการ “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ของสินทรัพย์นั้น โดยการรับรู้ส่วนที่ลดลงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะมีผลทำให้จำนวนที่สะสมไว้ในส่วนของผู้ขายภายใต้รายการ “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ลดลง

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่รวมอยู่ในส่วนของผู้ขายอาจโอนไปยังกำไรสะสมโดยตรง เมื่อส่วนเกินทุนนั้นเป็นรายการที่เกิดขึ้นจริง โดยส่วนเกินทุนทั้งจำนวนอาจเกิดขึ้นจริงเมื่อกิจการจำหน่ายหรือเลิกใช้สินทรัพย์ อย่างไรก็ตาม ส่วนเกินทุนบางส่วนอาจเกิดขึ้นจริงเมื่อกิจการใช้สินทรัพย์ ในกรณีดังกล่าวจำนวนของส่วนเกินทุนที่เกิดขึ้นจริงจะเท่ากับผลต่างระหว่างค่าตัดจำหน่ายที่คำนวณจากมูลค่าตามบัญชีที่ตีใหม่กับค่าตัดจำหน่ายที่คำนวณจากราคาทุนเดิมของสินทรัพย์นั้น การโอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ไปยังกำไรสะสมต้องไม่โอนผ่านกำไรหรือขาดทุน

อายุการใช้ประโยชน์

กิจการต้องประเมินว่าอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนทราบได้แน่นอนหรือไม่ และถ้าสามารถทราบได้แน่นอน อายุการใช้ประโยชน์จะกำหนดจากระยะเวลาหรือจำนวนการผลิตหรือหน่วยวัดอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน กิจการต้องพิจารณาว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีอายุการใช้ประโยชน์ที่ไม่ทราบแน่นอน เมื่อผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่พบขอบเขตที่สามารถคาดคะเนได้เกี่ยวกับระยะเวลาที่สินทรัพย์ดังกล่าวจะสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดสุทธิให้กับกิจการ

การบัญชีสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นอยู่กับอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ กิจการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอน แต่ไม่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

หลายปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการกำหนดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน รวมถึง

1. การนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาใช้ประโยชน์ตามที่คาดไว้ ซึ่งรวมถึงการพิจารณาฝ่ายบริหารอื่นสามารถบริหารสินทรัพย์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

2. วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและข้อมูลสาธารณะเกี่ยวกับการประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกันที่นำมาใช้ประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน

3. ความล้ำสมัยด้านเทคนิค เทคโนโลยี การค้า หรือด้านอื่นๆ

4. เสถียรภาพของอุตสาหกรรมที่นำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาใช้ประโยชน์ และการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของตลาดสำหรับสินค้าหรือบริการที่เป็นผลผลิตจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

5. การโต้ตอบจากคู่แข่งในปัจจุบันหรือคู่แข่งในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

6. ระดับของรายจ่ายในการบำรุงรักษาที่จำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และความสามารถและความตั้งใจของกิจการที่จะใช้จ่ายให้เป็นไปตามระดับของรายจ่ายดังกล่าว

7. ระยะเวลาที่กิจการสามารถควบคุมสินทรัพย์และขอบเขตตามกฎหมายหรือขอบเขตอื่นเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน เช่น วันครบกำหนดของสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้องและ

8. อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นอยู่กับอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์อื่นของกิจการ หรือไม่

“อายุการใช้ประโยชน์ที่ไม่ทราบแน่นอน” มิได้หมายถึงอายุการใช้ประโยชน์ไม่มีที่สิ้นสุด อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะสะท้อนให้เห็นเพียงระดับของรายจ่ายในการบำรุงรักษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่จำเป็นเพื่อให้สินทรัพย์คงไว้ซึ่งมาตรฐานของการปฏิบัติงานตามที่ได้ประเมินไว้ ณ เวลาที่มีประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ รวมถึงความสามารถและความตั้งใจของกิจการที่จะใช้จ่ายให้เป็นไปตามระดับของรายจ่ายดังกล่าว

สรุปได้ว่าอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่ทราบแน่นอนต้องไม่ขึ้นกับรายจ่ายในอนาคตที่ได้วางแผนไว้ที่เกินกว่ารายจ่ายที่ต้องการเพื่อดำรงให้สินทรัพย์มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาตรฐานเดิมที่เคยประเมินไว้

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โปรแกรมคอมพิวเตอร์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นหลายรายการจึงมีแนวโน้มที่จะเกิดการล้าสมัยในด้านเทคโนโลยีเร็วขึ้น ดังนั้นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีอายุการใช้ประโยชน์ที่สั้น การคาดการณ์ในการลดลงของราคาขายของสินค้าที่ผลิตได้โดยใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สามารถเป็นข้อบ่งชี้ในเรื่องการคาดการณ์ของความล้าสมัยของเทคโนโลยีและความล้าสมัยเชิงพาณิชย์ ซึ่งสะท้อนการลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่ฝังอยู่ในสินทรัพย์ดังกล่าว

อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจมีระยะเวลายาวนานหรือแม้กระทั่งไม่สามารถทราบได้แน่นอน ความไม่แน่นอนเป็นเหตุให้กิจการต้องประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยใช้หลักความระมัดระวัง แต่ความไม่แน่นอนดังกล่าวไม่ถือเป็นเหตุผลที่กิจการจะนำมากล่าวอ้างเพื่อกำหนดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนให้สั้นลงกว่าความเป็นจริง

อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น ต้องไม่เกินระยะเวลาของสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น แต่อาจจะสั้นกว่าได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่กิจการคาดว่าจะใช้ประโยชน์ในสินทรัพย์นั้น หากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่นนั้นมีระยะเวลาที่จำกัดแต่สามารถต่ออายุได้ อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นต้องรวมระยะเวลาที่ต่ออายุใหม่เฉพาะกรณีที่มีหลักฐานสนับสนุนได้ว่ากิจการสามารถต่ออายุใหม่โดยไม่มีต้นทุนที่มีนัยสำคัญ สำหรับอายุการใช้ประโยชน์ของสิทธิที่ได้กลับมาใหม่ที่รับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจากการรวมธุรกิจคือระยะเวลาตามสัญญาที่เหลืออยู่ของสิทธิที่ได้รับตามสัญญา และต้องไม่รวมระยะเวลาที่ต่ออายุใหม่

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางกฎหมายอาจมีอิทธิพลต่ออายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ปัจจัยทางเศรษฐกิจกำหนดระยะเวลาที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ส่วนปัจจัยทางกฎหมายอาจจำกัดระยะเวลาที่กิจการสามารถควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่จะได้รับจากสินทรัพย์นั้น ในการกำหนดอายุการใช้ประโยชน์กิจการกำหนดจากระยะเวลาที่กำหนดโดยปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือปัจจัยทางกฎหมายแล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

ปัจจัยที่บ่งชี้ว่ากิจการจะสามารถต่ออายุสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น โดยไม่เกิดต้นทุนที่มีนัยสำคัญ ได้แก่

1. มีหลักฐาน ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ ที่แสดงให้เห็นว่าสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่นจะได้รับการต่ออายุ กรณีที่การต่ออายุขึ้นขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของบุคคลที่สาม หลักฐานดังกล่าวต้องรวมถึงหลักฐานที่แสดงว่าบุคคลที่สามจะให้ความเห็นชอบด้วย
2. มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ากิจการจะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการต่ออายุ และ
3. ต้นทุนในการต่ออายุไม่มีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับการต่ออายุนั้น หากต้นทุนในการต่ออายุมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับการต่ออายุนั้น ต้นทุนในการต่ออายุนี้ถือเป็นต้นทุนในการได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่ ณ วันที่ต่ออายุ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอน

ระยะเวลาในการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่าย

กิจการต้องปันส่วนจำนวนที่คิดค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน กิจการต้องเริ่มตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อสินทรัพย์นั้นพร้อมที่ให้บริการได้ กล่าวคือเมื่อสินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่สามารถใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหารกิจการต้องหยุดการตัด

จำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันใดวันหนึ่งที่เกิดขึ้นก่อนระหว่างวันที่กิจการจัดประเภทสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย (หรือรวมอยู่ในกลุ่มสินทรัพย์ที่จะจำหน่ายที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2561) เรื่องสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก กับวันที่กิจการเลิกรับรู้สินทรัพย์นั้น วิธีการตัดจำหน่ายที่ใช้ต้องสะท้อนถึงรูปแบบที่กิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หากไม่สามารถกำหนดรูปแบบดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้วิธีเส้นตรงในการตัดจำหน่าย ค่าตัดจำหน่ายในแต่ละงวดต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เว้นแต่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้หรือมาตรฐานฉบับอื่นจะอนุญาตหรือกำหนดให้กิจการนำค่าตัดจำหน่ายดังกล่าวไปรวมเป็นมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์อื่น ๆ

วิธีการตัดจำหน่ายที่ใช้ในการปันส่วนจำนวนที่คิดค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามเกณฑ์ที่เป็นระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้นมีหลายวิธีการ วิธีการดังกล่าวรวมถึงวิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง และ วิธีจำนวนผลผลิต กิจการเลือกใช้วิธีการตัดจำหน่ายตามรูปแบบที่คาดว่าจะได้ใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อยู่ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และใช้วิธีการตัดจำหน่ายนั้นอย่างสม่ำเสมอในทุกงวด เว้นแต่รูปแบบที่คาดว่าจะได้ใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงไป

มีข้อสันนิษฐานว่าวิธีการตัดจำหน่ายที่อ้างอิงจากรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมซึ่งรวมการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสม รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมที่รวมการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมักจะสะท้อนปัจจัยต่างๆ ที่ไม่เชื่อมโยงโดยตรงกับการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่อยู่ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น เช่น รายได้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยนำเข้าอื่นและกระบวนการอื่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขาย การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขายและราคา ราคาซึ่งเป็นส่วนประกอบของรายได้อาจถูกกระทบโดยภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับวิธีที่กิจการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น ข้อสันนิษฐานนี้ไม่สามารถนำมาใช้ได้บางสถานการณ์ที่จำกัด

1. ในกรณีที่สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงถึงการวัดมูลค่าของรายได้
2. เมื่อพิสูจน์ได้ว่ารายได้และการได้ใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก

การเลือกวิธีการตัดจำหน่ายให้เหมาะสมตามที่กล่าวมา กิจการสามารถกำหนดปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดที่ต้องพิจารณาเป็นลำดับแรกซึ่งมีอยู่เป็นปกติในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น

ตัวอย่าง เช่น สัญญาซึ่งกำหนดให้สิทธิกิจการในการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อาจมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าของจำนวนปี (ระยะเวลา) จำนวนหน่วยการผลิต หรือจำนวนครั้งที่ของยอดรายได้ที่จะเกิดขึ้น การระบุปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดที่ต้องพิจารณาเป็นลำดับแรกจะเป็นจุดเริ่มต้นของการระบุ

เกณฑ์ของการตัดจำหน่ายที่เหมาะสม แต่เกณฑ์อื่นอาจนำมาปฏิบัติใช้ได้หากเกณฑ์ดังกล่าวสะท้อนรูปแบบของการได้ใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจได้ใกล้เคียงกว่า

สถานการณ์ที่ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดที่ต้องพิจารณาเป็นลำดับแรกที่มีอำนาจเหนือกว่า ซึ่งมีอยู่เป็นปกติวิสัยในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นเรื่องของการบรรลุผลสำเร็จในรายได้ รายได้ที่เกิดขึ้นสามารถนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดจำหน่าย เช่น กิจการได้มาซึ่งสัมปทานการสำรวจและสกัดแร่ทองคำ จากเหมืองทองคำ การหมดอายุของสัญญาอาจขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งที่ของรายได้รวมที่เกิดจากการสกัดแร่ (เช่น สัญญาอนุญาตให้สกัดแร่ทองคำ จากเหมืองแร่จนกระทั่งยอดรวมของรายได้จากการขายทองคำ ครบ 2 พันล้านบาท) และไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาหรือปริมาณทองที่ขุดได้

ตัวอย่างอื่น เช่น สิทธิในการดำเนินงานทางด่วน สามารถขึ้นอยู่กับจำนวนรายได้คงที่ที่เกิดจากการเก็บค่าทางด่วน (ตัวอย่างเช่น สัญญาอนุญาตให้การดำเนินงานทางด่วนได้จนกระทั่งยอดเงินที่ได้จากการเก็บค่าทางด่วนมียอดครบ 100 ล้านบาท) ในกรณีการก่อให้เกิดขึ้นของรายได้ถือเป็นปัจจัยที่จำกัดที่มีอำนาจเหนือกว่าในสัญญาสำหรับการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน การก่อให้เกิดขึ้นของรายได้ดังกล่าว อาจเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมที่จะมาใช้ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เนื่องจากสัญญามีการระบุจำนวนครั้งที่ของยอดรายได้ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะนำมาใช้ในการพิจารณาการตัดจำหน่าย

โดยปกติกิจการรับรู้ค่าตัดจำหน่ายในกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อยู่ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนถือเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตสินทรัพย์อื่น ในกรณีดังกล่าว ค่าตัดจำหน่ายถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์อื่น และนำไปรวมเป็นมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ตัวอย่างเช่น ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ใช้ในกระบวนการผลิตต้องนำไปรวมเป็นมูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือ (ดูมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินค้าคงเหลือ

มูลค่าคงเหลือ

กิจการต้องกำหนดมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนให้เป็นศูนย์ เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อกำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. มีข้อผูกมัดว่าบุคคลที่สามจะซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้ประโยชน์ หรือ
2. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นมีตลาดที่มีสภาพคล่องรองรับ (ตามที่นิยามในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม) และเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

2.1 มูลค่าคงเหลือสามารถกำหนดโดยอ้างอิงกับตลาดที่มีสภาพคล่องนั้น และ

2.2 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่ตลาดที่มีสภาพคล่องนั้นจะมีอยู่เมื่อสิ้นสุดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์

จำนวนที่คิดค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอน ต้องกำหนดหลังจากหักมูลค่าคงเหลือ มูลค่าคงเหลือที่ไม่เท่ากับศูนย์บ่งชี้ว่ากิจการคาดว่าจะจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนก่อนที่สินทรัพย์นั้นจะสิ้นสุดอายุการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

กิจการต้องประมาณการมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยใช้ราคา ณ วันที่ประมาณการ สำหรับการขายสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกันซึ่งสิ้นสุดอายุการใช้ประโยชน์ และ มีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่กิจการคาดว่าจะนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาใช้ประโยชน์ในอนาคต กิจการต้องทบทวนมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอย่างน้อยทุกงวดบัญชี กิจการต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่องนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

มูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนเท่ากับหรือมากกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในกรณีดังกล่าวค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะเท่ากับศูนย์จนกว่ามูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ในภายหลังลดลงต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี

การทบทวนระยะเวลาในการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่าย

กิจการต้องทบทวนระยะเวลาในการตัดจำหน่าย และวิธีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนอย่างน้อยทุกงวดบัญชี กิจการต้องเปลี่ยนแปลงระยะเวลาในการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หากอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่คาดไว้ แตกต่างจากที่ประมาณการไว้ในอดีต ในทำนองเดียวกันกิจการต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบที่เปลี่ยนไป หากรูปแบบของการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อยู่ในสินทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงไป กิจการต้องถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งสองกรณีเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

ในระหว่างอายุของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน กิจการอาจเห็นว่าอายุการใช้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้นั้นไม่เหมาะสมอีกต่อไป เช่น การรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่า อาจบ่งชี้ว่าระยะเวลาในการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง

เมื่อเวลาผ่านไป รูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตน อาจเปลี่ยนแปลงไป เช่น กิจการอาจเห็นว่า การตัดจำหน่ายด้วยวิธียอดคงเหลือลดลงเหมาะสมกว่าวิธีเส้นตรง อีกตัวอย่างหนึ่งคือในกรณีที่การใช้สิทธิที่ได้รับจากใบอนุญาต

จำเป็นต้องเลื่อนเวลาออกไปเนื่องจากต้องรอให้ส่วนประกอบอื่นของแผนธุรกิจดำเนินการก่อน ในกรณีดังกล่าว กิจการอาจไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากสินทรัพย์จนกว่าจะถึงเวลาต่อมา

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

กิจการต้องไม่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ กำหนดให้กิจการต้องทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนโดยการเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น เป็นประจำทุกปี เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจเกิดการด้อยค่า

การทบทวนการประเมินอายุการใช้ประโยชน์

แต่ละงวดปี กิจการต้องทบทวนอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่ได้มีการตัดจำหน่าย เพื่อพิจารณาว่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ยังคงสนับสนุนว่าอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้นไม่ทราบแน่นอนหรือไม่ หากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ไม่สนับสนุนว่าสินทรัพย์ดังกล่าวมีอายุการใช้ประโยชน์ที่ไม่ทราบแน่นอน กิจการต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์จากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอน โดยถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางการเงินบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางการเงินบัญชีและข้อผิดพลาด

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ การที่กิจการประเมินอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใหม่จากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนเป็นข้อบ่งชี้อย่างหนึ่งว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจเกิดการด้อยค่า ดังนั้น กิจการต้องทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยการเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ที่กำหนดตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์) กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ และรับรู้ส่วนของมูลค่าตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเป็นผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ มูลค่าตามบัญชีที่จะได้รับคืน - ผลขาดทุนจากการด้อยค่า

การกำหนดว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นเกิดการด้อยค่าหรือไม่ กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ มาตรฐานการบัญชี ฉบับดังกล่าวอธิบายว่ากิจการต้องทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์เมื่อใด และอย่างไร วิธีการ

กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ และเมื่อใดที่กิจการต้องรับรู้หรือกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์

การเลิกใช้และการจำหน่าย

กิจการต้องเลิกรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เมื่อ

1. กิจการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หรือ
2. กิจการคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการนำสินทรัพย์นั้นมาใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย
3. กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ถ้ามี) กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นเป็นผลกำไรหรือผลขาดทุนจากการตัดรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในกำไรหรือขาดทุน เมื่อเลิกรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (เว้นแต่มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นสำหรับการขายและเช่ากลับคืน) สำหรับผลกำไรจากการเลิกรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนต้องไม่จัดประเภทเป็นรายได้

การจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจเกิดขึ้นได้ในหลายวิธีการ (เช่น การขาย การทำสัญญาเช่าการเงินหรือการบริจาคร) วันที่จำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือวันที่ผู้รับมีอำนาจควบคุมสินทรัพย์นั้น ตามข้อกำหนดในการพิจารณาว่าภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้นในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า และใช้เกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้) สำหรับการจำหน่ายสินทรัพย์โดยการขายและเช่ากลับคืน

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการรับรู้รายการ กิจการรับรู้ต้นทุนการเปลี่ยนแปลงบางส่วนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมอยู่ในมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น และเลิกรับรู้มูลค่าตามบัญชีของส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงออก กรณีที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ ในการกำหนดมูลค่าตามบัญชีของส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลง กิจการอาจใช้ต้นทุนการเปลี่ยนแปลงกำหนดเป็นต้นทุนของส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลง ณ วันที่ได้มาหรือวันที่เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นภายในกิจการ

กรณีของการได้สิทธิกลับมาใหม่จากการรวมธุรกิจ หากสิทธิดังกล่าวได้มีการออกใหม่ (ขาย) ให้กับบุคคลที่สามในภายหลัง มูลค่าตามบัญชีที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ต้องนำไปใช้ในการกำหนดผลกำไรหรือขาดทุนจากการออกสิทธิใหม่

จำนวนเงินของสิ่งตอบแทนที่ถูกรวมในผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการตัดรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ตามข้อกำหนดของการกำหนดราคา ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า การเปลี่ยนแปลงในภายหลังของจำนวนเงินโดยประมาณ

ของสิ่งตอบแทนซึ่งรวมในผลกำไรหรือขาดทุนต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของราคาของรายการตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

กิจการต้องไม่หยุดการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนเมื่อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นไม่ได้ใช้อีกต่อไป เว้นแต่กรณีที่กิจการได้ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ดังกล่าวเต็มจำนวนแล้วหรือได้จัดประเภทสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย (หรือสินทรัพย์ดังกล่าวรวมอยู่ในกลุ่มสินทรัพย์ที่จะจำหน่ายที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก (เมื่อมีการประกาศใช้)

การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลทั่วไป

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงินสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละประเภทโดยแบ่งแยกระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทอื่น

1. อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนทราบได้แน่นอนหรือไม่ทราบแน่นอนหากเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับอายุการใช้ประโยชน์หรืออัตราการตัดจำหน่ายที่ใช้
2. วิธีการตัดจำหน่ายสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ทราบได้แน่นอน
3. มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายสะสม (รวมทั้งผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสมของสินทรัพย์) ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด
4. รายการแต่ละบรรทัดที่แสดงในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จซึ่งได้รวมค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไว้
5. การกระทบยอดระหว่างมูลค่าตามบัญชี ณ วันต้นงวดกับมูลค่าตามบัญชี ณ วันสิ้นงวดที่แสดงถึงรายการต่อไปนี้

5.1 จำนวนเงินของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เพิ่มขึ้น โดยแยกแสดงสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นภายในกิจการ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแยกต่างหาก และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ

5.2 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายหรือรวมอยู่ในกลุ่มสินทรัพย์ที่จะจำหน่ายที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก (เมื่อมีการประกาศใช้) และการจำหน่ายอื่น

5.3 จำนวนเงินของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในระหว่างงวด ที่เกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ที่เกิดจากผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ซึ่งรับรู้หรือกลบรายการในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ถ้ามี) ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

5.4 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนระหว่างงวด (ถ้ามี) ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

5.5 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่กลบรายการในกำไรหรือขาดทุนระหว่างงวด (ถ้ามี) ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์

5.6 ค่าตัดจำหน่ายที่รับรู้ในระหว่างงวด

5.7 ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่เกิดจากการแปลงค่าทางการเงินให้เป็นสกุลเงินที่ใช้นำเสนอทางการเงิน และการแปลงค่าผลการดำเนินงานในต่างประเทศเป็นสกุลเงินที่ใช้นำเสนอทางการเงินของกิจการ และ

5.8 การเปลี่ยนแปลงอื่นของมูลค่าตามบัญชีในระหว่างงวด

ประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ กลุ่มของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีลักษณะและประโยชน์การใช้งานที่คล้ายคลึงกันในการดำเนินงานของกิจการ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจแยกประเภทได้ตามตัวอย่างต่อไปนี้

1. ชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์
2. หัวหนังสือและชื่อสิ่งพิมพ์
3. โปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ใบอนุญาต และสิทธิที่จะใช้ชื่อและดำเนินธุรกิจ
5. ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และสิทธิในทรัพย์สินเชิงอุตสาหกรรม สิทธิในการดำเนินงานและการให้บริการ
6. สูตรอาหาร สูตรอื่น แบบจำลอง การออกแบบ และ ต้นแบบ
7. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อยู่ในขั้นตอนการพัฒนา

ประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่กล่าวถึงข้างต้นสามารถแยกเป็นประเภทย่อยหรือรวมกันเป็นประเภทที่ใหญ่ขึ้นได้ หากผลในการแยกย่อยหรือการรวมนั้นทำให้ข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินมากขึ้น กิจการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ด้อยค่าตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ 121 มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและจำนวน

เงินของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีที่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญในงวดปัจจุบันหรือ คาดว่าจะมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญในงวดต่อไป

การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของรายการข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1. การประเมินอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
2. วิธีการตัดจำหน่าย หรือ
3. มูลค่าคงเหลือ

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงิน

1. มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนและ เหตุผลสนับสนุนการประเมินว่าอายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนในการให้เหตุผล กิจการต้อง อธิบายถึงปัจจัยที่มีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการกำหนดว่าสินทรัพย์อายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

2. คำอธิบายเกี่ยวกับมูลค่าตามบัญชี และระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่เหลืออยู่สำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละรายการที่มีสาระสำคัญต่องบการเงินของกิจการ

3. สำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและรับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่า ยุติธรรม

3.1 มูลค่ายุติธรรมที่รับรู้เริ่มแรกของสินทรัพย์เหล่านั้น

3.2 มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์เหล่านั้น และ

3.3 สินทรัพย์เหล่านั้นวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการด้วยวิธีราคาทุนหรือวิธีการตีราคาใหม่

3.4 การมีอยู่และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีข้อจำกัดในเรื่องสิทธิ และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่นำไปใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน

3.5 จำนวนเงินที่กิจการมีข้อผูกมัดตามสัญญาสำหรับการได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

กรณีที่กิจการอธิบายถึงปัจจัยที่มีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการกำหนดว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีอายุการใช้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่วัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการด้วยวิธีการตีราคาใหม่

หากกิจการบันทึกสินทรัพย์ไม่มีตัวตนด้วยราคาที่ตีใหม่ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

1. แสดงข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้โดยแสดงแยกตามประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
  - วันที่ตีราคาใหม่

- มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ตีราคาใหม่
- มูลค่าตามบัญชีซึ่งมีการรับรู้ตามประเภทของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีการตีราคาใหม่ ซึ่งมีการวัดมูลค่าหลังจากการรับรู้รายการโดยใช้วิธีราคาทุน

2. จำนวนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวดโดยแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวดและข้อจำกัดในการนำส่วนเกินทุนนั้นมาแบ่งปันให้กับผู้ถือหุ้น

การเปิดเผยข้อมูล กิจกรรมอาจจำเป็นต้องนำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหลายประเภทมารวมกันเป็นประเภทที่ใหญ่ขึ้น อย่างไรก็ตาม กิจกรรมต้องไม่นำสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหลายประเภทมารวมกันเป็นประเภทเดียวกัน หากการรวมนั้นจะทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยจำนวนเงินที่วัดมูลค่าด้วยทั้งวิธีราคาทุนและวิธีการตีราคาใหม่

รายงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

กิจการต้องเปิดเผยจำนวนรวมของรายงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาซึ่งรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด รายงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วยรายงานทั้งสิ้นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรม การวิจัยและพัฒนา และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับประเภทของรายงานที่ต้องนำมารวมเพื่อการเปิดเผยข้อมูลตามที่ข้อกำหนด

การเปิดเผยข้อมูลอื่น

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สนับสนุนให้กิจการเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้

1. คำอธิบายเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้ตัดจำหน่ายเต็มจำนวนแล้ว แต่กิจการยังใช้ประโยชน์อยู่ และ
2. คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีนัยสำคัญภายใต้การควบคุมของกิจการ แต่ไม่ได้รับรู้เป็นสินทรัพย์เนื่องจากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวไม่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ หรือเนื่องจากกิจการได้มาซึ่งสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหรือก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนขึ้นก่อนที่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่าความนิยม (Goodwill)

ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายใน กิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ ในบางกรณี กิจการอาจก่อให้เกิดรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแต่รายจ่ายดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับนี้ กิจการมักชี้แจงว่ารายจ่ายดังกล่าวมีส่วนทำให้เกิดค่าความนิยมขึ้นภายในกิจการ อย่างไรก็ตาม ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในกิจการต้องไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์ เนื่องจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นทรัพย์สินที่สามารถระบุได้ (กล่าวคือ ไม่สามารถแยกเป็นเอกเทศได้ หรือไม่ได้เป็นรายจ่ายที่เกิดจากสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิทางกฎหมายอื่น) ภายใต้การควบคุมของกิจการซึ่งสามารถวัดมูลค่าราคาทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ

นิยามและลักษณะของค่าความนิยม

ได้มีหน่วยงานสถาบันทางวิชาชีพการบัญชีต่าง ๆ ตลอดจนตำรา บทความและเอกสารทางการบัญชี ได้ให้คำจำกัดความและลักษณะของค่าความนิยมไว้ดังนี้

คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Committee : IASC) เป็นองค์กรซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรทางวิชาชีพ โดยดำเนินงานในรูป ของคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติการบัญชีเฉพาะเรื่อง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในระดับโลก ได้ทำการออกมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 27 เรื่องการรวมธุรกิจ (IAS No. 22, Business Combinations) ฉบับปรับปรุงปี ค.ศ. 1998 โดยมี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันวิชาชีพทางการบัญชีที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำมาตรฐาน การบัญชีของไทย ได้อ้างอิงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 22 (IAS NO.22) นี้ เพื่อใช้ จัดทำ มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน

มาตรฐานการบัญชีที่ 2 ฉบับได้กล่าวถึงลักษณะค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจว่าเป็น จำนวนต้นทุนการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ณ วันที่ซื้อเฉพาะส่วนของผู้ถือ ซึ่งจำนวนเงินนี้ผู้ซื้อจ่ายเพื่อแลกกับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้หรือที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ที่ไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้ในงบแสดงฐานะทางการเงิน ผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้เกิดขึ้นเมื่อสินทรัพย์ที่ระบุได้ต่าง ๆ ทำงานสัมพันธ์และสอดคล้องกันในลักษณะที่ทำให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจโดยรวมที่ได้รับ สูงกว่าผลรวมของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่จะได้จากการทำงานของสินทรัพย์แต่ละรายการแยกจาก กัน ต้องรับรู้ค่าความนิยมนี้เป็นสินทรัพย์และแสดงด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมตามวิธีเส้นตรงและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) โดยค่าตัดจำหน่ายแสดงเป็น

ค่าใช้จ่ายประจำงวดอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของค่าความนิยม กิจการต้องทำการประมาณระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่ดี ที่สุดที่ผู้ซื้อคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต จากค่าความนิยม โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าอายุการใช้ประโยชน์ของค่าความนิยมจะไม่เกิน 20 ปี นับจากวันที่เริ่มรับรู้ค่าความนิยม เว้นแต่จะมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าการตัดจำหน่ายวิธีอื่นเหมาะสมกว่า ภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่จึงจะให้ใช้วิธีอื่นที่เหมาะสมกับรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่ผู้ซื้อคาดว่าจะได้รับจากค่าความนิยมนั้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันวิชาชีพบัญชีสถาบันเดียวในประเทศไทยมีนโยบายในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีโดยอิงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards) เป็นเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของไทย ทำให้ มาตรฐานการบัญชีของไทยที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ สำหรับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับค่าความนิยมในประเทศไทยได้ถูกระบุอยู่ในมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2543 โดยมีเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 22 เรื่องการรวมธุรกิจฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ โดยวิธีซื้อเกิดขึ้นเมื่อต้นทุนการซื้อธุรกิจมากกว่ามูลค่าดีธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ กิจการต้องรับรู้ค่าความนิยมดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะทางการเงินด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า และให้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้น โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าอายุการใช้ประโยชน์ของค่าความนิยมจะไม่เกิน 20 ปี นับจากวันที่เริ่มรับรู้ค่าความนิยมดังกล่าวหากไม่มีหลักฐานเป็นอย่างอื่น ในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมและรับรู้ค่าตัดจำหน่ายที่เกิดขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละงวด ให้ใช้ด้วยวิธีเส้นตรงเว้นแต่กรณีที่มีหลักฐานสนับสนุนการตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีอื่น ให้เลือกวิธีการตัดจำหน่ายที่เหมาะสมกับรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากค่าความนิยมนั้น

Financial Accounting Standards Board (EASB) เป็นหน่วยงานหลักที่กำหนดหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมาตรฐานการบัญชีเรื่องการรวมธุรกิจที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกระบุอยู่ในมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ฉบับที่ 141 “Business Combinations” มีผลบังคับใช้หลังวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2544 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้ยกเลิกวิธีรวมธุรกิจแบบรวมส่วนได้เสีย (Pooling of Interests Method) ทำให้กิจการต่าง ๆ ต้องหันมาใช้วิธีรวมธุรกิจแบบการซื้อธุรกิจ (Purchase Method) ซึ่งจะก่อให้เกิดค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจหากต้นทุนการซื้อธุรกิจ สูงกว่ามูลค่าดีธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของกิจการในอดีตที่ผ่านมาค่าความนิยมจะถูกรับรู้ เป็นสินทรัพย์และมีการตัดจำหน่ายอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้นใน ระยะเวลาไม่เกิน 40 ปี อย่างไรก็ตาม FASB ได้ออกมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 142

“Goodwill and Intangible Assets” มีผลบังคับใช้หลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2544 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้ กำหนดให้มีการยกเลิกการตัดจำหน่ายค่าความนิยมตามอายุการให้ประโยชน์ ดังนั้นรายการค่าความนิยมจะถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์ในงบการเงินและมีเพียงการประเมินการด้อยค่าในแต่ละปีเท่านั้น ใน มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ฉบับที่ 141 เรื่องการรวมธุรกิจ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ ค่าความนิยมไว้ในภาคผนวก B ถึงคุณสมบัติของค่าความนิยมซึ่งประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบดังนี้

1. ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ ณ วันซื้อกิจการ

2. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ไม่ได้มีการรับรู้โดยกิจการที่ถูกซื้อ ณ วันที่ซื้อกิจการเนื่องจากไม่เข้าเกณฑ์ในการรับรู้รายการ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการห้ามรับรู้รายการดังกล่าวหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการรับรู้รายการไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับ

3. มูลค่ายุติธรรมของการดำเนินงานต่อเนื่อง (Going-Concern) ของกิจการที่ถูกซื้อ การดำเนินงานต่อเนื่องจะแสดงถึงความสามารถของกิจการที่ตั้งขึ้นในการได้รับอัตราผลตอบแทน (Rate of Return) ที่สูงอันเนื่องมาจากการนำสินทรัพย์สุทธิมาใช้ประกอบเข้าด้วยกันซึ่งเป็นมูลค่าจากผลผนึกภายใน (Synergies) ของสินทรัพย์สุทธิและประโยชน์อื่น เป็นต้นว่า ปัจจัยจากตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ อาจทำให้ได้รับกำไรจากการผูกขาดหรือการผูกกีดกันทางการค้าจากคู่แข่งที่มีศักยภาพ

4. มูลค่ายุติธรรมของผลผนึกภายในที่คาดไว้และประโยชน์อื่น ๆ จากการรวมธุรกิจและการได้รับสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ ผลผนึกภายในและประโยชน์อื่น ๆ จะมีลักษณะเฉพาะสำหรับแต่ละกรณีของการรวมธุรกิจ การรวมธุรกิจที่แตกต่างกันก็จะทำให้เกิดผลผนึกภายในที่แตกต่างกัน

5. มูลค่าที่สูงเกินไปในการจ่ายซื้อธุรกิจซึ่งอาจมาจากค่าความผิดพลาดในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิเพื่อซื้อธุรกิจ

6. การจ่ายซื้อธุรกิจที่สูงเกินไปหรือต่ำเกินไปอันเนื่องมาจากปัจจัยด้านความผันผวนของตลาดทุน

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร (2544) ได้กล่าวถึงค่าความนิยมไว้ว่าเป็นส่วนที่ทำให้กิจการสามารถหากำไรได้สูงกว่าระดับปกติสำหรับกิจการประเภทเดียวกัน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงของกิจการ ทำเลที่ตั้งของกิจการประสิทธิภาพในการผลิตและการบริหารงานหรือการผูกขาดในสินค้า กิจการอาจได้ค่าความนิยมมาจากการรวมธุรกิจซึ่งกิจการต้องกำหนดราคาทุนของค่าความนิยมขึ้นตามเกณฑ์มูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อธุรกิจ ส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นเองภายในกิจการมาตรฐานการบัญชีเรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน กำหนดว่ากิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ เนื่องจากรายจ่ายที่กิจการจ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

นั้นไม่ทำให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เป็นไปตามเงื่อนไขในการรับรายการตามมาตรฐานการบัญชี รายจ่ายที่เกิดขึ้นนี้ไม่ถือเป็นทรัพยากรภายใต้การควบคุมของกิจการที่สามารถระบุได้และค่าความ นิยมนี้นี้ก็ไม่สามารถวัดมูลค่าราคาทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ

ชลธิชา นาคาวิสุทธิ์ (2547) ระบุถึงค่าความนิยมนว่าเป็นส่วนต่างของเงินที่ผู้ซื้อจ่ายสูงกว่า มูลค่ายุติธรรมของกิจการที่ซื้อมา เนื่องจากแน่ใจในคุณภาพและชื่อเสียงของกิจการที่มีมาช้านานของ กิจการที่ถูกซื้อ ในทางบัญชีถือเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทที่ไม่สามารถระบุได้ (Unidentifiable Intangible Assets) หมายถึงสินทรัพย์ที่กิจการไม่สามารถระบุแยกต่างหากออกจากสินทรัพย์อื่นได้ หรือไม่สามารถนำไปขายแยกต่างหากจากสินทรัพย์อื่นได้ ต้องขายไปพร้อมสินทรัพย์อื่นหรือขายไป พร้อมกิจการ ซึ่งค่าความนิยมาาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะด้วยกันคือ

1. ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากภายในกิจการ (Internally Generated Goodwill) ค่าความ นิยมประเภทนี้ เกิดขึ้นจากการที่กิจการประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็น ระยะเวลาชาน โดยมืผลกรดำเนินงานอยู่ในระดับที่โดดเด่นกว่ากลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งมี สาเหตุได้จากหลายปัจจัย เช่น คุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการยอดเยี่ยมเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม สินค้าบริการประเภทเดียวกัน หรือมีทีมของผู้บริหารที่ดีเลิศทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายว่า กลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน สำหรับค่าความนิยมประเภทนี้มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 51 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้ระบุไว้ว่ากิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ เนื่องจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นไม่ถือเป็นทรัพยากรที่สามารถระบุได้ภายใต้การควบคุมของกิจการและ ไม่ สามารถวัดมูลค่าต้นทุนของค่าความนิยมดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ผลต่างระหว่างราคาตลาดของ กิจการกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิที่สามารถระบุได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งอาจสะท้อนให้เห็น ถึงปัจจัยหลายประการที่มีผลกระทบต่อกิจการ ซึ่งผลต่างดังกล่าวไม่สามารถถือเป็นตัวแทนของราคา ทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการ จึงไม่อนุญาตให้บันทึกค่าความนิยม ประเภทนี้เป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน

2. ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการ (Goodwill Arising from Business Combinations) ค่าความนิยมประเภทนี้เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจโดยวิธีซื้อ (Purchase Method) โดยระบุไว้ใน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมธุรกิจว่า กรณีที่กิจการยอมจ่ายเงินซื้อกิจการอื่นมาในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ ณ วันที่ซื้อกิจการ เนื่องจากคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคืนจากผลผลิตของ สินทรัพย์ที่ระบุได้ หรือสินทรัพย์แต่ละรายการที่ไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้ในงบแสดงฐานะทางการเงิน โดยที่ผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้จะเกิดขึ้นเมื่อสินทรัพย์ที่ระบุได้ต่างๆ ทำงานสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้ประโยชน์เศรษฐกิจที่ได้รับ โดยรวมสูงกว่าผลรวมของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้รับจากการ ทำงานของสินทรัพย์แยกจากกัน ซึ่งค่าความนิยมจากการซื้อกิจการสามารถคำนวณได้ดังนี้

ค่าความนิยม - ต้นทุนการซื้อกิจการ - มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ซื้อ โดยที่
 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ซื้อ = มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ซื้อ

มูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่ระบุได้ที่ซื้อค่าความนิยมเป็นส่วนเกินในการลงทุนที่จ่ายสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้รับ ตามทฤษฎีกล่าวว่าจะสามารถวัดได้โดยการหามูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ของกำไรส่วนเกิน (Excess Earnings) กำไรเฉลี่ยเกินปกติในอนาคตที่มากกว่ากำไรปกติในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Average Above-Normal Earnings) หรือการประมาณถึงผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต (Expected Future Benefit) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการรวมปัจจัยหลายๆ ประการเพื่อการดำรงอยู่ ต่อไป (Going Concern) จากการลงทุนร่วมกัน (Beams, Brozovsky & Shoulders, 2000; Baker, Lembke & King, 2002, White, Sondhi & Fried, 2003) ทั้งนี้ได้ทำการแยกปัจจัยที่วัดถึงมูลค่าค่า ความนิยมได้ 2 ลักษณะ คือ

1. ธุรกิจโดยทั่วไปไม่ได้มีเพียงสินทรัพย์ที่มีตัวตนที่แสดงในงบการเงินเท่านั้น แต่จะมีสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนรวมอยู่ด้วย เช่นความสามารถในการบริหาร บุคคลกรที่มีประสิทธิภาพอำนาจการผูกขาดทางการตลาด เป็นต้น โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนสร้างคุณค่าให้กับองค์กรแต่ไม่แสดงไว้ในงบการเงิน
2. ตามหลักเศรษฐศาสตร์ พบว่าการใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานร่วมกันจะเกิดประโยชน์มากกว่าการใช้ที่แยกออกจากกัน

ค่าความนิยมดังกล่าวถือเป็นส่วนเกินที่เหลือ (Residual Value) ของต้นทุนที่จ่ายสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ โดยได้รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทอื่น ๆ เข้าไว้ด้วย เพราะค่าความนิยมนั้นเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถระบุลักษณะเฉพาะทางตามสัญญาหรือสิทธิตามกฎหมาย (Contractual or Legal Rights) เหมือนกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทอื่น ๆ เช่นสิทธิบัตร (Patent) ลิขสิทธิ์ (Copyright) สัมปทาน (License) เครื่องหมายทางการค้า (Trademark) ที่ไม่สามารถ ทำการซื้อขายถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ได้นอกเหนือจากการซื้อธุรกิจกันเพียงเท่านั้นค่าความนิยมที่รับรู้จึง เป็นการแสดงถึงผลประโยชน์ในอนาคตจากปัจจัยต่าง ๆ ภายหลังจากการรวมกิจการ เช่นความสามารถในการทำกำไรส่วนเกิน การประหยัดต่อขนาดภายในองค์กร (Keiso, Weygandt & Warfield, 2001; Fischer, Taylor na: Cheng, 2002; Mard et al., 2002)

การคำนวณค่าความนิยมในการประเมินราคาหรือต้นทุนที่จะซื้อกิจการ โดยมีผลต่อ การวัดมูลค่าของค่าความนิยม (Valuing Goodwill) ในลำดับถัดไปนั้น ได้มีวิธีที่ยอมรับและใช้กันทั่วไป ดังนี้ (ธารินี พงศ์สุพัฒน์, 2543; Keiso, Weygandt & Warfield, 2001; Fischer, Taylor & Cheng, 2002)

1. วิธีกำไรส่วนเกิน (Excess Earnings Approach) วิธีนี้ผู้ซื้อต้องพยายามคาดคะเนกำไรในอนาคตของกิจการที่เข้าไปซื้อ เพื่อที่จะกำหนดราคาซื้อที่เหมาะสม ซึ่งเป็นต้นทุนในการซื้อนั่นเอง ค่าความนิยมจึงเป็นการจ่ายซื้อกำไรในส่วนที่คาดว่าจะสูงกว่ากำไรตามปกติ คำนวณได้จากผลต่างระหว่างกำไรของกิจการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Expected Future Earnings) กับกำไรตามปกติ (Normal Earnings) ของอุตสาหกรรมเดียวกับกิจการนั้น ๆ

กำไรตามปกติ = มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ (ไม่หักหนี้สิน) ของกิจการที่ซื้อ X (Normal Earnings) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของอุตสาหกรรม

สินทรัพย์ของกิจการที่ซื้อจะต้องรวมสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนประเภทอื่น ๆ ที่สามารถระบุตามสิทธิทางกฎหมาย เช่น สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น แต่ไม่รวมค่าความนิยมเอาไว้สามารถคำนวณกำไรที่คาดว่าจะสูงกว่าปกติ หรือกำไรส่วนเกิน (Excess Earnings) ได้ดังนี้

1.1 Number of Years Method เป็นการคำนวณมูลค่าตามจำนวนปีที่คาดว่าจะได้รับถ้ากำไรส่วนเกินนั้น โดยเทียบสัดส่วนกับอุตสาหกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน วิธีนี้ใช้การคำนวณแบบไม่ละเอียดนัก เช่น ซื้อบริษัท ก ประกอบซึ่งธุรกิจอาหารเสริมเดิมมีกำไรเฉลี่ยต่อปี 50 ล้านบาท ในมูลค่า 250 ล้านบาท เมื่อมีผู้ซื้อมาซื้อบริษัท ข ซึ่งประกอบธุรกิจอาหารเสริมเช่นเดียวกันซึ่งมีกำไรเฉลี่ยต่อปี 80 ล้านบาท ผู้ซื้อจะต้องจ่ายต้นทุนในการซื้อบริษัท ข ในมูลค่า 400 ล้านบาทที่ได้จากการนำกำไรเฉลี่ยต่อปีของบริษัท ก มาเปรียบเทียบเป็นต้น

1.2 Discounted Free Cash Flow Method วิธีนี้คล้ายกับวิธีกำไรส่วนเกิน (Excess Earnings Method) โดยจะต้องประมาณกระแสเงินสดที่ปลอดภาระ (Free Cash Flows) ในระยะยาวข้างหน้า ประมาณ 10-20 ปี ของบริษัทถูกซื้อแล้วทำการคิดลดให้เป็นมูลค่าปัจจุบันซึ่งเป็นมูลค่าต้นทุนที่จะจ่ายสำหรับซื้อธุรกิจนั่นเอง

เมื่อผู้ซื้อคำนวณค่าความนิยมที่เหมาะสม โดยเลือกจากวิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้น ราคาที่จ่ายซื้อจะนำค่าความนิยมที่คำนวณได้ไปบวกกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ อย่างไรก็ตามราคาที่คำนวณได้อาจไม่ใช่ราคาที่จ่ายซื้อจริง เนื่องจากค่าความนิยมที่เกิดขึ้นอาจมีปัจจัยอื่น ๆ มากกระทบหรือเกิดการต่อรองราคา (Negotiate) ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายก่อนการตัดสินใจ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ค่าความนิยมเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่รับรู้ได้จากการรวมธุรกิจ (Business Combinations) ตามวิธีซื้อ (Purchase Method) เท่านั้น โดยเป็นผลต่างระหว่างต้นทุนที่จ่ายไปกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างแน่นอน ณ วันซื้อสามารถประมาณได้จากมูลค่าปัจจุบันของกำไรส่วนเกินหรือผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตที่เกิดขึ้นจากความมีประสิทธิภาพภายหลังรวมธุรกิจกัน ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชีไทยยังคงกำหนดให้

ประมาณอายุการใช้ประโยชน์และทำการตัดจำหน่าย หรือประเมินการด้อยค่า (ถ้ามี) อย่างเป็นระบบ ไม่เกิน 20 ปี

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ช่วยประเมินฐานะทางการเงินและ ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ และสามารถนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินในกลุ่มอุตสาหกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน การศึกษาอัตราส่วนทางการเงินจะทำให้สามารถ วิเคราะห์งบการเงินผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการได้ดี (กุลภัทรฯ สิโรตม, 2549)

กฤษฎา เสกตระกูล (2556) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด จะทำให้เห็นที่มา ของปัญหาทางการเงินได้ชัดเจนขึ้น แต่ถ้ามีเครื่องมือ Financial Ratios ไปวิเคราะห์ประกอบด้วย จะทำให้การสรุปปัญหาทำได้กระชับ แบ่งเป็นกลุ่มและหัวข้อได้ง่าย เป็นการนำตัวเลขที่อยู่ในงบการเงิน มาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกิจการอื่นหรือเปรียบเทียบกับผลการ ดำเนินงานในอดีต ช่วยให้ผู้วิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยงของกิจการได้ ดียิ่งขึ้นเป็นการนำรายการต่าง ๆ ในงบการเงินมาเทียบอัตราส่วนเพื่อหาความสัมพันธ์ว่ามีความ เหมาะสมเพียงใด

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity ratios) หรือความสามารถในการชำระหนี้ ระยะสั้น (Short term solvency) ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ชี้ความสามารถ ของบริษัทที่จะใช้คืนหนี้ระยะสั้นเมื่อถึงกำหนด อัตราส่วนนี้เป็นเครื่องชี้ฐานะทางการเงินระยะสั้นของ ธุรกิจ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง ยิ่งแสดงว่าบริษัทมีความคล่องตัวมาก มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถ ของบริษัทที่จะชำระหนี้สินหมุนเวียนจากสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็น เงินสดได้อย่าง รวดเร็ว เช่น เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้า เป็นต้น อัตราส่วนนี้ยิ่งมีค่ามาก ก็แสดงว่า ธุรกิจนี้มีสภาพคล่องสูง มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์ต่าง ๆ ประกอบด้วย

2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ทางการค้า โดยอัตราส่วนนี้จะบ่งชี้ถึงจำนวนครั้ง (โดยเฉลี่ย) ในรอบปีบัญชีที่บริษัทได้เรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าโดยทั่วไป หากค่าอัตราส่วนนี้สูงจะแสดงถึงประสิทธิภาพในการแปรลูกหนี้การค้าเป็นเงินสด มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้และตัวเงินรับการค้าสุทธิ (เฉลี่ย)}}$$

2.2 อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า (Account Payable Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ทางการค้า โดยอัตราส่วนนี้จะบ่งชี้ถึงจำนวนครั้ง (โดยเฉลี่ย) ในรอบปีบัญชีที่บริษัทได้ชำระเงินให้เจ้าหนี้การค้า โดยทั่วไปหากค่าอัตราส่วนนี้สูงจะแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารเงินเพื่อชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขายสินค้า}}{\text{เจ้าหนี้และตัวเงินจ่ายการค้าสุทธิ (เฉลี่ย)}}$$

2.3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เพื่อให้ทราบถึงความคล่องตัวของบริษัทว่าสามารถจำหน่ายสินค้าได้เร็วเพียงใด ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงยิ่งแสดงว่าสินค้าของบริษัทสามารถขายได้เร็วแสดงถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานขายของบริษัท มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขายสินค้า}}{\text{สินค้าคงเหลือ (เฉลี่ย)}}$$

2.4 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Turnover) เป็นค่าที่ใช้วัดความสามารถของบริษัทในการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ที่ลงทุนไป มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร} \\ & = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{(ที่ดินอาคารและอุปกรณ์สุทธิ + สินทรัพย์ภายใต้สัญญาสัมปทาน) (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

2.5 อัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) เป็นค่าที่ใช้วัดความสามารถของบริษัทในการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ทั้งหมดที่บริษัทลงทุนไป โดยทั่วไปหากกิจการใดมีค่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูง กิจการนั้นจะสามารถใช้เงินทุนที่ยิ่งต่ำลงในการสร้างรายได้ ทำให้สร้างผลกำไรได้เพิ่มขึ้น ในกรณีที่บริษัทใดมีอัตราส่วนนี้ต่ำกว่าระดับเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น หรือต่ำกว่าระดับอดีตของบริษัทดังกล่าว แสดงว่าบริษัทนั้นมีการลงทุนในสินทรัพย์มากเกินไปหรือมีรายได้ต่ำ (ชะลอตัวลง) แต่ก็อาจจะเป็นเพราะว่าบริษัทดังกล่าวมีการลงทุนพัฒนาโรงงานให้มีความทันสมัยก็ได้ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} & = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

3. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการก่อหนี้ บริษัทที่มีหนี้สินสูง ๆ จะประสบปัญหาเนื่องจากไม่สามารถหารายได้เพียงพอที่จะจ่ายดอกเบี้ยได้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องตัดสินใจให้เหมาะสมว่า ควรจัดหาเงินทุนจากหนี้สินมากน้อยเพียงใด จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

3.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) จะแสดงโครงสร้างของเงินทุน (Capital Structure) ของบริษัทว่ามีสัดส่วนของหนี้สินรวมของบริษัทเมื่อเทียบกับส่วนของทุนหรือส่วนของเจ้าของเป็นเท่าใด เป็นการวัดว่าธุรกิจใช้เงินทุนจากภายนอก (จากการกู้ยืม) เมื่อเทียบกับทุนภายในของธุรกิจเองว่ามีสัดส่วนเท่าใด ซึ่งหนี้สินเป็นแหล่งเงินทุนที่บริษัทมีภาระดอกเบี้ยจ่าย ไม่ว่าจะผลการดำเนินงานของบริษัทจะเป็นอย่างไร ถ้าอัตราส่วนหนี้สูงแสดงว่าบริษัทมีความเสี่ยงสูงเช่นเดียวกัน เพราะเงินกู้เป็นแหล่งเงินทุนที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} & = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่}} \end{aligned}$$

3.2 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) จะแสดงถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของธุรกิจ โดยวิเคราะห์จากค่ากำไรจากการดำเนินงานต่อ

ดอกเบียจ่าย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงก็ยิ่งเพิ่มความมั่นใจแก่เจ้าหนี้ในการที่จะได้รับชำระดอกเบี้ย การที่อัตราส่วนนี้ลดลงอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งหรือหลายสาเหตุ เช่น ดอกเบียจ่ายสูงเกินไป หรือเงินกู้เพิ่มขึ้น หรือกำไรลดลง มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{ดอกเบียจ่าย}}$$

4. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นกลุ่มอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของธุรกิจว่าสามารถดำเนินงานให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายได้เพียงใด ประกอบด้วย

4.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นค่าเปรียบเทียบผลกำไรจากการขายเทียบเป็นร้อยละของยอดขาย เพื่อใช้วัดความสามารถของบริษัทในการควบคุมต้นทุนสินค้าคงคลัง และความสามารถในการบวกต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเข้าไปในราคาสินค้าที่ขาย ยิ่งบริษัทมีความสามารถในการควบคุมต้นทุน เมื่อเทียบกับรายได้จากการขายเท่าใด บริษัทก็จะมีสามารถในการหารายได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{(\text{รายได้จากการขาย} - \text{ต้นทุนสินค้าขาย}) * 100}{\text{รายได้จากการขาย}}$$

4.2 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) เป็นค่าที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทหลังจากนำรายได้และค่าใช้จ่ายทุกประเภทเข้าพิจารณาแล้ว (รวมทั้งดอกเบี้ยจ่าย รายการพิเศษต่าง ๆ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติ และภาษีเงินได้ เป็นการวัดความสามารถของบริษัทในการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลกำไรสุทธิ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} * 100}{\text{รายได้รวม}}$$

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset) เป็นอัตราส่วนที่ชี้ถึงประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทน โดยเป็นค่าที่แสดงถึงผลกำไรที่บริษัทหาได้จากสินทรัพย์ทั้งหมดที่บริษัทใช้ดำเนินการ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} \\ & = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้} \times 100}{\text{รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

4.4 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวัดผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของกิจการ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} \\ & = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้} \times 100}{\text{รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)}} \end{aligned}$$

5. อัตราส่วนมูลค่าทางการตลาด (Market Value Ratios) เป็นอัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญกับกำไรต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น เพื่อเป็นดัชนีให้เห็นมุมมองของนักลงทุนต่อผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตผ่านราคาหุ้นสามัญประกอบด้วย

5.1 อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น (Price/Earnings Ratio) หรือ P/E หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างราคาตลาดของหุ้นสามัญต่อกำไรสุทธิต่อหุ้นสามัญ (EPS) ในรอบระยะเวลา 1 ปีล่าสุด ใช้บ่งบอกความถูกหรือความแพงของหุ้น มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น} \\ & = \frac{\text{ราคาปิดของหุ้นสามัญ} \times [(\text{จำนวนหุ้นสามัญ} + \text{จำนวนหุ้นบุริมสิทธิ}) - \text{จำนวนหุ้นซื้อคืน}]}{\text{กำไรงวด 12 เดือนล่าสุด}} \end{aligned}$$

5.2 อัตราส่วนราคาหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี (Price/Book Value Ratio) หรือ P/BV คือ อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างราคาตลาดของหุ้นสามัญต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีหุ้นสามัญ 1 หุ้น ตามงบการเงิน โดย P/BV จะบอกให้ทราบว่าราคาหุ้น ณ ขณะนั้นสูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชีของหุ้น มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนราคาหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี} \\ = & \frac{\text{ราคาปิดของหุ้นสามัญ} \times [(\text{จำนวนหุ้นสามัญ} + \text{จำนวนหุ้นบุริมสิทธิ}) - \text{จำนวนหุ้นซื้อคืน}]}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท (รวมมูลค่าหุ้นที่ถือโดยบริษัทย่อย)}} \end{aligned}$$

5.3 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share) หรือ EPS หมายถึง ส่วนของกำไรสุทธิจากผลการดำเนินงานของบริษัทต่อหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นของบริษัทที่ชำระแล้ว}}$$

5.4 อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล (Dividend Yield) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบระหว่างเงินปันผลจ่ายต่อหุ้นสามัญกับราคาตลาดของหุ้นสามัญ เพื่อดูผลตอบแทนว่าหากลงทุนซื้อหุ้น ณ ระดับราคาตลาดปัจจุบัน จะมีโอกาสได้รับเงินปันผลคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าไรของราคาหุ้น มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล} \\ = & \frac{\text{มูลค่าเงินปันผลรวมยึดตามรอบผลประกอบการประจำปี}}{\text{ราคาปิดของหุ้นสามัญ} \times (\text{จำนวนหุ้นสามัญ} - \text{จำนวนหุ้นซื้อคืน})} \end{aligned}$$

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รองเอก วรณพฤกษ์ (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 100 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า 1) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ (IA) ส่งผลต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ 2) ค่าความนิยม (GW) ส่งผลต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

ลัดดา พูลเจริญ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดโดยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ศิรินภา สุพรหมอินทร์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน กิจการ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนอกงบการเงิน (ทุนมนุษย์) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการทั้งที่วัดโดยใช้ ROA ROE และ Tobin's Q ส่วนสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ระบุได้มีความสัมพันธ์กับ ROA และ Tobin's Q และในส่วนของค่าความนิยมไม่พบความสัมพันธ์

วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับราคาหลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนทั้งที่ระบุได้และระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม) ที่รับรู้และแสดง ในงบการเงิน ณ งวดปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ และ 2) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต โดยค่าความนิยมจะสามารถอธิบายผลตอบแทนของกิจการได้ตลอดทั้ง 3 ปี ภายหลังจากที่มีการนำเสนอข้อมูลสำหรับรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการได้ เพียงระยะเวลาสั้นๆ คือ 1 ปี หลังจากการนำเสนอข้อมูลเท่านั้น

ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมที่รับรู้และแสดงอยู่ในงบการเงิน ณ งวดปัจจุบัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานในอนาคตทั้ง 3 ปี ซึ่งวัดโดยการเปลี่ยนแปลงกำไร (ขาดทุน) สุทธิก่อนหักดอกเบี้ย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย แต่ค่าความนิยมจะไม่มีมีความสัมพันธ์กับกระแสเงินสดในอนาคต ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตลอด

ศิรดา นวลประดิษฐ์ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานซึ่งถือ เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติหรือกิจกรรมหลักของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับค่าความนิยม สำหรับอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหัก ดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของและกำไรส่วนเกินไม่มีความสัมพันธ์กับค่าความนิยมเนื่องจากการวัดผลการดำเนินงานที่รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

Chauvin & Hirschey (1994 อ้างใน คັນสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล, 2548) ได้ทำการวิจัยเชิงประจักษ์ถึงความสัมพันธ์ในมูลค่าของค่าความนิยมที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร และมูลค่าของกิจการ ซึ่งวัดด้วยมูลค่าหุ้นสามัญในตลาดทุน ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ตัวแปร ประกอบด้วยค่าความนิยม ความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าของกิจการด้วยราคาหลักทรัพย์ ที่มีบทบาทในการประเมินมูลค่ากิจการด้านเศรษฐศาสตร์จากการใช้ข้อมูลบัญชีเป็นอย่างมาก โดย ระบุถึงสิ่งที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดค่าความนิยมขึ้นภายในกิจการคือ ค่าโฆษณา (Advertising) ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (R&D) ส่วนแบ่งทางการตลาดของกิจการ (Market Share) และสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการ (Tangible & Intangible Assets) ที่ช่วยเสริมสร้างค่าความนิยมขึ้น ซึ่งค่าความนิยมที่เกิดขึ้นนี้มีอิทธิพลและความสัมพันธ์กับกำไรในงวดปัจจุบัน (Net Income) ที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าตลาดของกิจการอีกด้วย เพื่อให้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นสามารถเปรียบเทียบกัน ได้ระหว่างกลุ่ม ตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือกลุ่มผลิต และกลุ่มบริการ จึงกำหนดอัตราการเจริญเติบโต (Growth) ค่าความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ (Beta) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Leverage) และ กลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) เป็นตัวแปรควบคุมเพื่อลดความผันผวนและความแตกต่างจากการดำเนินงานในแต่ละธุรกิจ

ผลการศึกษาโดยวิเคราะห์จากสมการถดถอยเชิงพหุพบว่า ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าของกิจการเป็นอย่างดี โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อค่าความนิยมมากที่สุด คือ จำนวนค่าโฆษณา และค่าใช้จ่ายในการวิจัยพัฒนา นอกจากนี้ความมีอิทธิพลของค่าความนิยมดังกล่าวไม่แตกต่างกันใน 2 กลุ่มอุตสาหกรรม

Jennings et al. (1996) อ้างใน คันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของมูลค่าตามบัญชีของค่าความนิยมกับมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการที่เกิดจากรวมธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยกล่าวถึงความสำคัญของค่าความนิยมเป็นมูลค่าที่แสดงถึงผลประโยชน์ (กำไร) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตและควรนำเสนอไว้ในงบแสดงฐานะทางการเงิน ด้วยมูลค่าที่เหมาะสม ซึ่งทำการวิเคราะห์ผ่าน Market Model โดยแยกออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีที่มีรากฐานมาจากงบแสดงฐานะทางการเงิน (The Balance Sheet Issue) ได้วิเคราะห์ถึงความมีนัยสำคัญ ของสินทรัพย์ที่ไม่รวมค่าความนิยมกับค่าความนิยมของกิจการว่ามีความสัมพันธ์กับมูลค่าหุ้นสามัญในตลาดทุนหรือไม่ โดยทำการควบคุมองค์ประกอบของสินทรัพย์สุทธิประเภทอื่น ๆ คือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นในการวิเคราะห์ผ่านสมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยในวิธีนี้พบว่าค่าความนิยมกับส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญในตลาดทุนมีระดับความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา (U.S.

GAAP) ในขณะนั้นบ่งชี้ได้ว่านักลงทุนให้ความสำคัญต่อมูลค่าของค่าความนิยมที่นำเสนอ โดยเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่พวกเขาจะได้รับในอนาคต

2. วิธีที่มีรากฐานมาจากงบกำไรขาดทุน (The Income Statement Issue) เป็นการแยกการวิเคราะห์ขององค์ประกอบจากกำไรที่คาดหวังในอนาคต (Expected Future Earnings) ออกเป็นกำไรที่ไม่คาดหวังในอนาคตที่ไม่รวมส่วนของมูลค่าตัดจำหน่ายค่าความนิยมกับมูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยม (Goodwill Amortization) อีกทั้งยังระบุตัวแปรควบคุมคือองค์ประกอบของกำไรทางบัญชีที่มีผลมาจากค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร (Depreciation Expense) ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ (Risk) และการเติบโตขององค์กรในอนาคตซึ่งวัดได้จากการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้น (AROE) ผ่านการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่ามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยม โดยที่มูลค่าตัดจำหน่ายของค่าความนิยมที่เกิดขึ้นในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีผลต่อ มูลค่าของกิจการในตลาดหุ้น หากแต่มูลค่ากิจการดังกล่าวที่ลดลงนั้นเป็นผลมาจากการปรับลดของ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Actual Rate) มากกว่าอัตราการตัดจำหน่ายของค่าความนิยมที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นการเพิ่มหรือลดของมูลค่ากิจการ (Equity Value) ส่วนหนึ่งมีผลมาจากความเชื่อมั่นของนักลงทุนจากความสามารถสร้างกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการและมูลค่าของค่าความนิยมซึ่งถือ เป็นอีกหนึ่งทรัพยากรในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ก็ไม่ได้ลดลงไปตามมูลค่าตัดจำหน่ายตามบัญชี ออกไปในสายตาของนักลงทุน ณ เวลานั้น

Hanran Li & Wenshu Wang (2014) ศึกษาผลกระทบของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกลุ่มเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้สินทรัพย์รวมและกำไรสุทธิเป็นตัวแปรควบคุมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับผลการดำเนินงานทางการเงิน (ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ : ROA) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ผลประโยชน์พนักงาน และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงานชาย ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายใน

Klaus Moeller (2009) ศึกษาผลกระทบระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยศึกษาจากกว่า 100 บริษัทกลุ่มธุรกิจเครือข่าย (Network) ประเทศเยอรมัน ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและผลการดำเนินงานทางการเงิน

Keith W. Chauvin & Mark Hirschey (1994) ศึกษาค่าความนิยม ความสามารถในการทำ กำไรและมูลค่าทางการตลาดของกิจการ ผลการศึกษา ค่าความนิยมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าทางการตลาดของกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมการผลิต

ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและผลการดำเนินงาน

งานวิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติการวิจัย	ผลวิจัย
ลัคนา พูลเจริญ (2556)	ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ	ความสามารถในการทำกำไร - อัตรากำไรขั้นต้น - อัตรากำไรจากการดำเนินงาน - อัตรากำไรสุทธิ - อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน - อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พหุตัวแปร (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMRA)	ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดโดยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
ศิริณา สุพรรณอินทร์ (2556)	ตัวแปรอธิบาย -สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ -ค่าความนิยม -สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ไม่สามารถบันทึกบัญชี ตัวแปรควบคุม -อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ -กลุ่มอุตสาหกรรม	ผลการดำเนินงาน -ROA -ROE -Tobin's Q	ค่าสถิติประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)	-สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนอกงบการเงิน (ทุนมนุษย์) มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานทั้งที่วัดโดยใช้ ROA ROE และ Tobin's Q -สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ มีความสัมพันธ์กับ ROA และTobin'sQ -ความนิยมไม่พบความสัมพันธ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

งานวิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติการวิจัย	ผลวิจัย
วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550)	-สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ -สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม)	ราคาหลักทรัพย์ กำไรในอนาคต	การวิเคราะห์ ความถดถอย เชิงพหุ (Multiple Regression)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ทั้งที่ระบุได้และระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ -สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต
ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล (2548)	-ค่าความนิยมสุทธิ ตัวแปรควบคุม -อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี -อัตราส่วนสภาพหนี้ - ประเภทอุตสาหกรรม	ผลการดำเนินงาน - การเปลี่ยนแปลงใน EBITDA กระแสเงินสดในอนาคต -เปลี่ยนแปลง ในกระแสเงินสด	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)	-ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ในอนาคต -ค่าความนิยมจะไม่มี ความสัมพันธ์กับกระแสเงินสดในอนาคตที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรม ดำเนินงาน
ศิริดา นวลประดิษฐ์ (2547)	ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ	ความสามารถในการทำกำไร	Multivariate Analysis of Variance (MANOVA)	อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น และอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกับค่าความนิยม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

งานวิจัย	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติการวิจัย	ผลวิจัย
รองเอก วรณ พฤษ (2561)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ ระบุได้	อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (ROA)	สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ที่ระบุได้ส่ง ผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม (ROA).ในเชิงบวก
Hanran Li & Wenshu Wang (2014)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน -ค่าใช้จ่ายในการวิจัย และพัฒนา(R&D) -การฝึกอบรมการขาย (Sales training) -ผลประโยชน์ พนักงาน (Employee benefit)	ผลการดำเนินงาน ทางการเงินใช้ อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์: ROA	Least Square Model Random Effect Model	ค่าใช้จ่ายในการวิจัย และพัฒนา และค่า ใช้จ่ายในการฝึกอบรม พนักงานขาย ส่งผล ต่อผลการดำเนินงาน ของกิจการ
Klaus Moeller (2009)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	ผลการดำเนินงาน ทางการเงิน – -การเพิ่มมูลค่า ของกิจการ – -กำไรของกิจการ -การเติบโตของ ยอดขาย	Path Analysis	พบความสัมพันธ์ ระหว่างสินทรัพย์ไม่ มีตัวตนและผลการ ดำเนินงานทาง การเงิน
Keith W. Chauvin & Mark Hirschey (1994)	ค่าความนิยมสินทรัพย์ ไม่มีตัวตนอื่น	กำไรสุทธิมูลค่า ทางการตลาด	การวิเคราะห์ ความ ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)	ค่าความนิยมมี อิทธิพลเชิงบวกต่อ ความสามารถในการ ทำกำไรและมูลค่า ทางการตลาดของ กิจการในกลุ่ม อุตสาหกรรมที่ไม่ใช่ อุตสาหกรรมการ ผลิต

บทที่ 3

วิธีการศึกษาและค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ครั้งนี้ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตำรา และผลการศึกษาอื่นโดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี เป็นการนำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจากฐานข้อมูล SETSMART ที่พัฒนาโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทำการรวบรวมด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวัดความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี จำนวนบริษัท 40 ราย ที่มีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องในปี 2559-2561

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี จำนวนบริษัท 38 ราย ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 คัดเลือกข้อมูลเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มเทคโนโลยีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.2 คัดเลือกข้อมูลเฉพาะ บริษัทที่มีการรายงานข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องในปี 2559 - 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบบันทึกข้อมูลทุติยภูมิแบ่งเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัวแปร

รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายปีตั้งแต่ปี 2559-2561 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) ได้แก่

1.1 รวบรวมข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ (Intangible Assets : IA) จากงบการเงิน โดย

1.2 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สุทธิ

$$\text{สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้} = \frac{\text{สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สุทธิ ณ วันสิ้นงวด}}{\text{สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวด}}$$

$$\text{สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สุทธิ} = \text{สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้หักค่าตัดจำหน่าย} \\ \text{สะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า}$$

1.3 รวบรวมข้อมูลค่าความนิยม (Goodwill : GW) จากงบการเงิน โดย

$$\text{ค่าความนิยม} = \frac{\text{ค่าความนิยมสุทธิ ณ วันสิ้นงวด}}{\text{สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวด}}$$

ค่าความนิยมสุทธิ คือ ค่าความนิยมหักค่าเผื่อการด้อยค่า

การนำสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดไปหารค่าความนิยมสุทธิเพื่อให้ข้อมูลที่มีขนาดบริษัทต่างกันอยู่บนฐานเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้ (ศิริดา นวลประดิษฐ์, 2547 และ ศันสนีย์ สุริยเชิดชู-สกุล, 2548)

2. ตัวแปรตาม จำนวน 3 ตัวแปร

รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายปีตั้งแต่ปี 2559-2561 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) ได้แก่

2.1 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin : NPM)

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} \times 100}{\text{รายได้รวม}}$$

2.2 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้} \times 100}{\text{รวมสินทรัพย์ (เฉลี่ย)}}$$

2.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return of Asset : ROA)

$$\text{อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ}}{\text{รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)}} \times 100$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งข้อมูลทั่วไปที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากงานวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร ตำราวิชาการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบที่นำมาศึกษา ส่วนข้อมูลทางการเงินได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ ข้อมูลจากฐานระบบ SETSMART เป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2561 ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรในธุรกิจประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา

2. ศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาได้อย่างเหมาะสม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่ทำการศึกษาตั้งแต่ปี 2559 - 2561
4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้ฐานข้อมูล SETSMART ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งได้ดังนี้
  - 4.1 การหาค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยายและสรุปผลการศึกษา
  - 4.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี โดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งในการศึกษานี้ได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่
  - 1.1 ค่าต่ำสุด (Minimum: Min)
  - 1.2 ค่าสูงสุด (Maximum: Max)
  - 1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)
  - 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทั้งหมด 7 อัตราส่วน โดยใช้ข้อมูลทางด้านการเงินประจำปี 2559-2561 นำมาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ซึ่งเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดย ตัวแปรอิสระ คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) และค่าความนิยม (GW) ตัวแปรตามคือ อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin : NPM) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return Of Asset : ROA) โดยใช้ค่าตัวเลขสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (P) โดย $-1 < P < 1$

P+ หมายถึงมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

P- หมายถึงมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ

3. การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้น เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงปริมาณและการพยากรณ์ค่าระหว่างตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาจากการงบการเงินที่คำนวณในรูปแบบอัตราส่วนทางการเงินแล้ว จึงนำไปทดสอบวิธีสมการถดถอย (Regression Analysis) แสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการเชิงเส้น (ไพโรจน์ เย็นศรีณี, 2551 หน้า 42-43) การนำเสนอเป็นการนำเสนอในรูปแบบของตารางและบรรยายในรูปแบบความเรียง โดยการหาค่าสมการถดถอยเชิงพหุคูณเขียนสมการได้ดังนี้

$$NPM = B_0 + B_1(IA) + B_2(GW)$$

$$ROA = B_0 + B_1(IA) + B_2(GW)$$

$$ROE = B_0 + B_1(IA) + B_2(GW)$$

โดยที่

B0	=	ค่าคงที่ของสมการถดถอย
B1	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
IA	=	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้
GW	=	ค่าความนิยม
NPM	=	อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
ROE	=	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity)
ROA	=	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return of Asset)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเทคโนโลยี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 38 ราย ที่มีการรายงานข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องในปี 2559-2561 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ สามารถอธิบายผลการศึกษาในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) ค่าความนิยม (GW) อัตรากำไรสุทธิ (NPM) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงขนาด และทิศทางของความสัมพันธ์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตัวแบบการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการอธิบายผลของตัวแปร ในส่วนของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มเทคโนโลยี

ในการศึกษาครั้งนี้ มีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด
IA	แทน	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้
GW	แทน	ค่าความนิยม
NPM	แทน	อัตรากำไรสุทธิ
ROA	แทน	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

ROE	แทน	อัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ
SE	แทน	ค่าแสดงระดับความคลาดเคลื่อน
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
t	แทน	สถิติที่ใช้ทดสอบตัวแปรอิสระที่สามารถพยากรณ์ตัวแปรตาม
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของการตั้งสมมติฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ
Adjusted R ²	แทน	ค่า R ² ที่ปรับแก้แล้ว
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเชิงปริมาณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จำแนกตาม โดยภาพรวม และรายปี

n = 38

ปี	ค่าสถิติ	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร		
		IA (พันล้านบาท)	GW (พันล้านบาท)	NPM (%)	ROA (%)	ROE (%)
โดยภาพรวม	$\bar{X}$	7,585.10	1,845.91	-0.35	4.71	5.43
	SD	27,967.25	380.26	24.22	7.93	27.46
	Min	0.00	0.00	-123.04	-18.99	-130.52
	Max	130,067.55	11,403.09	53.66	24.57	62.42
ปี 2559	$\bar{X}$	7,742.51	348.87	1.43	5.76	10.26
	SD	29,339.38	1,845.11	19.70	10.44	20.30
	Min	0.00	0.00	-62.24	-29.34	-37.02
	Max	139,745.97	11,403.09	57.32	32.77	67.44
ปี 2560	$\bar{X}$	6,978.22	356.02	-1.85	3.90	4.69
	SD	27,303.38	1,844.57	28.96	10.91	30.00
	Min	0.00	0.00	-141.10	-31.01	-134.81
	Max	129,377.06	11,403.09	47.34	21.99	64.76

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเชิงปริมาณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จำแนกตาม โดยภาพรวม และรายปี (ต่อ)

n = 38

ปี	ค่าสถิติ	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร		
		IA (พันล้านบาท)	GW (พันล้านบาท)	NPM (%)	ROA (%)	ROE (%)
ปี 2561	$\bar{X}$	8,034.59	435.9	5.76	4.48	1.34
	SD	27,980.21	1,886.87	10.44	7.40	41.75
	Min	0.00	0.00	-29.34	-18.66	-230.65
	Max	121,079.63	11,403.09	32.77	23.25	55.05

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของตัวแปรสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร จำแนกโดยภาพรวม และรายปี ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) ค่าความนิยม (GW) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีผลการดำเนินงานในแต่ละปีอยู่ในระดับสูง จะมีแค่อัตรากำไรสุทธิ (NPM) ที่มีเมื่อจำแนกโดยภาพรวม รายปี พ.ศ. 2560 มีค่าเป็นลบ และรายปี พ.ศ. 2559 และ 2561 มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีอัตรากำไรสุทธิที่ยังไม่คงที่ แต่ค่าที่มีการติดลบมีค่าที่ไม่สูงมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในระดับที่ดี ทำให้อัตราความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเป็นบวก

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation

ตารางที่ 3 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation โดยภาพรวม

n = 38

	IA	GW	NPM	ROA	ROE
IA	1				
GW	0.779**	1			
NPM	0.079	0.019	1		
ROA	0.094	-0.028	0.840**	1	
ROE	0.210	-0.001	0.933**	0.849*	1

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ Pearson Product Moment Correlation โดยภาพรวม พบว่า ค่าความนิยม (GW) มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2559

n = 38

	IA	GW	NPM	ROA	ROE
IA	1				
GW	0.747**	1			
NPM	0.055	-0.025	1		
ROA	0.035	-0.070	0.915*	1	
ROE	0.205	-0.106	0.826**	0.922*	1

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ Pearson Product Moment Correlation ปี พ.ศ. 2559 พบว่า ค่าความนิยม (GW) มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2560
n = 38

	IA	GW	NPM	ROA	ROE
IA	1				
GW	0.744**	1			
NPM	0.093	0.018	1		
ROA	0.096	-0.0236	0.880**	1	
ROE	0.210	-0.022	0.923**	0.897**	1

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ Pearson Product Moment Correlation ปี พ.ศ. 2560 พบว่า ค่าความนิยม (GW) มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 6 การทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ แบบ Pearson Product Moment Correlation ปี 2561

n = 38

	IA	GW	NPM	ROA	ROE
IA	1				
GW	0.812*	1			
NPM	0.081	0.038	1		
ROA	0.201	0.043	0.735**	1	
ROE	0.191	0.063	0.959**	0.767**	1

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์ Pearson Product Moment Correlation ปี พ.ศ. 2561 พบว่า ค่าความนิยม (GW) มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ 5 ตัว เพื่อใช้ในการอธิบาย ปัจจัยตัวใดบ้างที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งแยกวิจัยตามสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตรากำไรสุทธิ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย
เชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี

n = 38

ตัวแปร	B	SE	β	t	Sig
โดยภาพรวม					
IA	0.000	0.000	0.163	0.608	0.547
GW	-0.001	0.004	-0.109	-0.405	0.688
R = 0.104		$R^2 = 0.011$	Adjusted $R^2 = -0.046$	SE = 24.76875	
ปี 2559					
IA	0.000	0.000	0.168	0.664	0.511
GW	-0.002	0.003	-0.151	-0.597	0.555
R = 0.114		$R^2 = 0.031$	Adjusted $R^2 = -0.043$	SE = 20.12950	
ปี 2560					
IA	0.000	0.000	0.178	0.710	0.482
GW	-0.002	0.004	-0.115	-0.457	0.651
R = 0.121		$R^2 = 0.015$	Adjusted $R^2 = -0.042$	SE = 29.56193	
ปี 2561					
IA	0.000	0.000	0.145	0.505	0.617
GW	-0.002	0.006	-0.080	-0.277	0.783
R = 0.093		$R^2 = 0.009$	Adjusted $R^2 = -0.048$	SE = 37.65613	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตรากำไรสุทธิ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 พบว่า ตัวแปร สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ไม่สามารถทำนายความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตรากำไรสุทธิได้

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก สรุปได้ว่า เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี

n = 38					
ตัวแปร	B	SE	β	t	Sig
โดยภาพรวม					
IA	8.386	0.000	0.296	1.116	0.272
GW	-0.004	0.001	-0.258	-0.975	0.336
R = 0.187		$R^2 = 0.035$	Adjusted $R^2 = -0.020$		SE = 8.00905
ปี 2559					
IA	7.007	0.000	0.197	0.783	0.439
GW	-0.001	0.001	-0.217	0.863	0.394
R = 0.148		$R^2 = 0.022$	Adjusted $R^2 = -0.034$		SE = 10.61908
ปี 2560					
IA	0.000	0.000	0.252	1.012	0.319
GW	-0.001	0.001	-0.210	-0.844	0.405
R = 0.170		$R^2 = 0.029$	Adjusted $R^2 = -0.027$		SE = 11.06231

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี (ต่อ)

n = 38					
ตัวแปร	B	SE	β	t	Sig
ปี 2561					
IA	0.000	0.000	0.487	1.756	0.088
GW	-0.001	0.001	-0.352	1.271	0.212
R = 0.288 R ² = 0.083 Adjusted R ² = 0.30 SE = 7.29477					

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 พบว่า ตัวแปร สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ไม่สามารถทำนายความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมได้

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก สรุปได้ว่าเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และ รายปี

ตัวแปร	B	SE	β	t	Sig
n = 38					
โดยภาพรวม					
IA	0.001	0.000	0.537	2.113	0.042*
GW	-0.006	0.004	-0.420	-1.651	0.108
R = 0.336		$R^2 = 0.113$	Adjusted $R^2 = 0.062$	SE = 26.59464	
ปี 2559					
IA	0.001	0.000	0.643	2.819	0.008**
GW	-0.006	0.003	-0.586	-2.569	0.015*
R = 0.441		$R^2 = 0.194$	Adjusted $R^2 = 0.148$	SE = 18.74305	
ปี 2560					
IA	0.001	0.000	0.508	2.136	0.040*
GW	-0.007	0.004	-0.400	-1.682	0.101
R = 0.340		$R^2 = 0.116$	Adjusted $R^2 = 0.065$	SE = 29.01048	
ปี 2561					
IA	0.001	0.000	0.537	2.113	0.042*
GW	-0.006	0.004	-0.420	-1.651	0.108
R = 0.336		$R^2 = 0.113$	Adjusted $R^2 = 0.062$	SE = 26.59464	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 พบว่า ตัวแปร สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สามารถทำนายความสัมพันธ์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- โดยภาพรวม สามารถทำนายความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 11.30 ($R^2 = 0.113$)

ผู้ศึกษาจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำนายความสัมพันธ์ เขียนเป็นสมการ โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$(ROE) = 3.812 (ROE) + 0.001 (IA)$$

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเชิงบวก 0.001 ซึ่งหมายความว่า ถ้าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ โดยภาพรวม เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น โดยภาพรวม เพิ่มขึ้น 0.001 หน่วย

- ปี พ.ศ. 2559 สามารถทำนายความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 19.40 ($R^2 = 0.194$)

ผู้ศึกษาจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำนายความสัมพันธ์ เขียนเป็นสมการ โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$(ROE) = 9.074 (ROE) + 0.001 (IA) + (-0.006) (GW)$$

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเชิงบวก 0.001 ซึ่งหมายความว่า ถ้าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ ของปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น 0.001 หน่วย

- ปี พ.ศ. 2559 สามารถทำนายความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 19.40 ($R^2 = 0.194$)

ผู้ศึกษาจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำนายความสัมพันธ์ เขียนเป็นสมการ โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$(ROE) = 9.074 (ROE) + 0.001 (IA) + (-0.006) (GW)$$

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในเชิงบวก 0.001 ซึ่งหมายความว่า ถ้าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ ของปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น 0.001 หน่วย

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ค่าความนิยม มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเชิงลบ 0.006 ซึ่งหมายความว่า ถ้าค่าความนิยม ของปี พ.ศ. 2559 ลดลง 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2559 ลดลง 0.006 หน่วย

- ปี พ.ศ. 2560 สามารถทำนายความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 11.60 ($R^2 = 0.116$)

ผู้ศึกษาจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำนายความสัมพันธ์ เขียนเป็นสมการ โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$(ROE) = 3.117 (ROE) + 0.001 (IA)$$

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเชิงบวก 0.001 ซึ่งหมายความว่า ถ้าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ ของปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้น 0.001 หน่วย

- ปี พ.ศ. 2561 สามารถทำนายความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 11.30 ($R^2 = 0.113$)

ผู้ศึกษาจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำนายความสัมพันธ์ เขียนเป็นสมการ โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$(ROE) = 3.812 (ROE) + 0.001 (IA)$$

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2561 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเชิงบวก 0.001 ซึ่งหมายความว่า ถ้าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ ของปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นของปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้น 0.001 หน่วย

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก สรุปได้ว่าเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 สรุปสมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	โดย ภาพรวม	ปี พ.ศ.		
		2559	2560	2561
สมมติฐานที่ 1 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (Intangible Assets : IA) มีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin : NPM) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก	-	-	-	-
สมมติฐานที่ 2 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (Intangible Assets : IA) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on total asset : ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก	-	-	-	-

ตารางที่ 10 สรุปสมมติฐานงานวิจัย (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	โดย ภาพรวม	ปี พ.ศ.		
		2559	2560	2561
<p>สมมติฐานที่ 3 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (Intangible Assets : IA) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity : ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก</p>	✓	✓	✓	✓
<p>หมายเหตุ : ✓ ยอมรับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้</p>				

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในช่วงปี 2559-2561 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 38 ราย ที่มีการรายงานข้อมูลสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และมีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องในปี 2559-2561 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

จากผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) ค่าความนิยม (GW) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีผลการดำเนินงานในแต่ละปีอยู่ในระดับสูง จะมีแค่อัตรากำไรสุทธิ (NPM) ที่เมื่อจำแนกโดยภาพรวม รายปี พ.ศ. 2560 มีค่าเป็นลบ และรายปี พ.ศ. 2559 และ 2561 มีค่าเป็นบวก แสดงว่าธุรกิจมีอัตรากำไรสุทธิที่ยังไม่คงที่ แต่ค่าที่มีการติดลบมีค่าที่ไม่สูงมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในระดับที่ดี ทำให้อัตราความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเป็นบวก

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ที่ประกอบไปด้วย สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) และค่าความนิยม (GW) กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ที่ประกอบไปด้วย อัตรากำไรสุทธิ (NPM) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สามารถสรุปผลและอภิปรายผลแยกตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตรากำไรสุทธิ โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 : สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี ในเชิงบวก

ผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มเทคโนโลยี ครั้งนี้ จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. อัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin : NPM)

จากผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ที่ประกอบด้วย สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ และค่าความนิยม กับอัตรากำไรสุทธิ โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ

2561 ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับราคา หลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า ค่าความนิยมจะไม่มีความสัมพันธ์กับ กระแสเงินสดในอนาคต ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตลอด

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on total asset : ROA)

จากผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ที่ประกอบด้วย สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ และค่าความนิยม กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รongเอก วรณพฤกษ์ (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 100 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า 1) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ (IA) ส่งผลต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ 2) ค่าความนิยม (GW) ส่งผลต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

3. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on equity : ROE)

จากผลการศึกษาพบว่า สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ที่ประกอบด้วย สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ และค่าความนิยม กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น โดยภาพรวม และรายปี พ.ศ. 2559, 2560 และ 2561 มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ โรจนรัตน์ (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับราคา หลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผล การศึกษาพบว่า 1) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนทั้งที่ระบุได้และระบุไม่ได้ (ค่าความนิยม) ที่รับรู้และแสดง ในงบการเงิน ณ งวดปัจจุบันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ และ 2) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกำไรในอนาคต โดยค่าความนิยมจะสามารถอธิบายผลตอบแทนของกิจการได้ตลอดทั้ง 3 ปี ภายหลังจากที่มีการนำเสนอข้อมูลสำหรับรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้สามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการได้ เพียงระยะเวลาสั้นๆ คือ 1 ปี หลังจากการนำเสนอข้อมูลเท่านั้น และยังสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ศิริริภา สุพรมอินทร์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน กิจการ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนอกงบการเงิน (ทุนมนุษย์) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการทั้งที่วัดโดยใช้ ROA ROE และ Tobin's Q ส่วนสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ที่ระบุได้มีความสัมพันธ์กับ ROA และ Tobin's Q และในส่วนของค่าความนิยมไม่พบความสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มเทคโนโลยี ครั้งนี้ ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ หรือใช้ตัดสินใจในการลงทุนด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เนื่องจากค่าความนิยมมิได้เป็นเพียงผลต่างระหว่างต้นทุนที่จ่ายไปกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ ณ วันซื้อกิจการเท่านั้น แต่ยังสามารถแสดงถึงผลกำไรที่จะปรากฏในอนาคต

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษานี้มีข้อจำกัดสำหรับงานวิจัย ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษานำตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพียง 5 ตัวแปรเท่านั้น ได้แก่ สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่สามารถระบุได้ (IA) ค่าความนิยม (GW) อัตรากำไรสุทธิ (NPM) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างทำการศึกษาเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเทคโนโลยี เท่านั้น
3. ในการศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลงบทางการเงินของบริษัทในช่วงระหว่างปี 2559-2561 รวมระยะเวลา 3 ปี ซึ่งอาจจะเป็นระยะเวลาในการศึกษาที่น้อยเกินไปอาจทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนได้ ทำให้ข้อมูลอาจไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยประเภทเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับอัตราส่วนทางการเงินในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ หรือทำการเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรม

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับอัตราส่วนทางการเงินอื่น เช่น อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าบัญชี หรืออัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด เพื่อให้ได้ทราบผลจากการศึกษา และนำผลที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชลธิชา นาคาวีสุทธิ (2547). **ค่าความนิยม** วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ , สำนักพิมพ์ พิมพ์ลักษณ์.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปะพร ศรีจันเพชร (2544). **ทฤษฎีการบัญชี**. กรุงเทพมหานคร , สำนักพิมพ์ ทีพีเอ็น เพรส.
- รองเอก วรรณพฤษ (2561). **ผลของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่อมูลค่ากิจการผ่านผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีปทุม ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย.
- ลัคนา พูลเจริญ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ RMUTT Global Business and Economics Review ปีที่ 8 เล่มที่ 2 ฉบับที่ 2 : 93-104.
- วรลักษณ์ โรจนรัตน์. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับราคาหลักทรัพย์และกำไรในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันดี เวทวงศ์กุล. (2550). **ผลกระทบของกลยุทธ์ ประสิทธิภาพ และค่าตอบแทนต่อความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2556). **การบัญชีเพื่อการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพมหานคร : อินโฟเอนิ่ง.
- คันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริณภา สุพรรณอินทร์. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานกิจการ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี”** การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2551). **ทฤษฎีบริษัทภิบาล.** วารสารบริหารธุรกิจ ปีที่ 31 ฉบับที่ 120 : 1-4.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). **กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558).** สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2562. จาก <http://www.fap.or.th/upload/9414/UW0ynKPwuW.pdf>.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). **มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน.** สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2562. จาก http://eservice.tfac.or.th/get_file/index.php?file=TAS_1_revised_2561.pdf.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). **มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน.** สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2562. จาก http://eservice.tfac.or.th/get_file/index.php?file=TAS_38_revised_2561.pdf.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). **มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2561) เรื่องการรวมธุรกิจ.** สืบค้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2562. จาก http://eservice.tfac.or.th/get_file/index.php?file=TFRS_3_revised_2561.pdf.
- Charles Hulten. 2010, **Decoding Microsoft: Intangible Capital as a Source of Company Growth,** <https://www.ssrn.com>
- Hanran Li and Wenshu Wang. (2014). **Impact of Intangible Assets on Profitability of Hong Kong Listed Information Technology Companies.** Business and Economic Research 4, 2:98-113.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Jensen, M. and Meckling, W. (1976). **Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure.** *Journal of Financial Economics* 3: 305-360.
- Keith W. Chauvin and Mark Hirschey. (1994). **Goodwill, Profitability, and the Market Value of the Firm.** *Journal of Accounting and Public Policy* 13, 2: 159-180.
- Klaus Moeller. (2009). **Intangible and Financial performance: causes and effects.** *Journal of Intellectual Capital* 10, 2: 224-245.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อบริษัทที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลำดับที่	ตัวย่อ	ชื่อบริษัท
1	7UP *	บริษัท เซเว่น ยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)
2	ADVANC	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
3	AIT	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
4	ALT	บริษัท เอแอลที เทเลคอม จำกัด (มหาชน)
5	BLISS	บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน)
6	CCET	บริษัท แคล-คอมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
7	CSL *	บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
8	DELTA	บริษัท เดลต้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
9	DTAC	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
10	EIC	บริษัท อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)
11	FORTH	บริษัท ฟอर्थ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
12	HANA	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)
13	ILINK	บริษัท อินเทอร์เน็ต คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
14	INET	บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)
15	INTUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
16	JAS	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
17	JMART	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)
18	JTS	บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)
19	KCE	บริษัท เคซีอี อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)
20	METCO	บริษัท มูราโมโต้ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
21	MFEC	บริษัท เอ็ม เอฟ อี ซี จำกัด (มหาชน)

ลำดับที่	ตัวย่อ	ชื่อบริษัท
22	MSC	บริษัท เมโทรซิสเต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
23	NEX	บริษัท เน็กซ์ พอยท์ จำกัด (มหาชน)
24	PT	บริษัท พีริเมียร์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
25	SAMART	บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
26	SAMTEL	บริษัท สามารถเทลคอม จำกัด (มหาชน)
27	SDC	บริษัท สามารถ ดิจิตอล จำกัด (มหาชน)
28	SIS	บริษัท เอสไอเอส ดิสทริบิวชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
29	SMT	บริษัท สตาร์ส ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
30	SVI	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)
31	SVOA	บริษัท เอสวีโอเอ จำกัด (มหาชน)
32	SYMC	บริษัท ซิมโฟนี คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
33	SYNEX	บริษัท ซินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
34	TEAM	บริษัท ทีมพีริซิชั่น จำกัด (มหาชน)
35	THCOM	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
36	TRUE	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
37	TWZ	บริษัท ทีดับบลิวแซด คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
38	HUMAN	บริษัท ฮิวแมนิก้า จำกัด (มหาชน)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางมัลลิกา ตันติพงศ์อาภา	
วันเดือนปีเกิด	13 กันยายน 2515	
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร	
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2541 คณะบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
ประสบการณ์ทำงาน	พนักงานบัญชี ห.จ.ก.เทพนครบริการ	พ.ศ. 2533 – 2540
	พนักงานบัญชี สำนักงานบัญชี เจเอแอนด์เอ	พ.ศ. 2541 – 2554
	พนักงานบัญชี สำนักงานบัญชีพีทีแอลกรุ๊ป	พ.ศ. 2545 – 2551
	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท ฟ้ายิววิศวกรรม จำกัด	พ.ศ. 2551 – 2554
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท บุรณธรรม จำกัด	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	247 ซอยลาดพร้าว 64 แยก 7 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310	